

Luceafărul

Săptăminal editat de Uniunea Scriitorilor din Republica Socialistă România

Proletari din toate țările, uniți-vă!

CÎNTAREA ROMÂNIEI

devine tot mai pregnant și cu o putere de semnificație tot mai largă faptul că, alături de marile cîntări economice și sociale ale epocii noastre, literatura și arta au dobîndit, în multe privințe, acel curs nou al efervescenței creatoare fără de care fenomenul cultural nu ar putea fi înțeles în ansamblul și direcțiile sale de fond. Există această cititorie de spirit — Cîntarea României care reunește în structurile și amplitudinile sa o varietate de formule și modalități care fac viabilă însăși ideea de manifestare a talentului, a vocației. Prin prisma acestui festival național se văd îngemănate însăși munca și creația, această neîntreruptă simbioză a elanurilor și căruirii creatoare din sfera tuturor domeniilor de activitate. Chipul țării văzut printr-o asemenea optică apare în evidența tuturor transformărilor și împlinirilor sale revoluționare. Iar ceea ce conturează și mai exact această realitate și-i conferă trăsături și calități noi este însuși acest adevăr vizibil, pretutindeni acolo unde anii epocii pe care o trăim s-au materializat în uriașe construcții, în mari platforme ale progresului și civilizației, în opere economice și sociale durabile și de o vastă cuprindere. Adică pretutindeni, în toate zonele țării. Orașe și sate trăiesc nu doar pe verticala muncii, a preocupărilor de a da o substanțială și hotărîtoare împlinire programelor și obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea și Conferința Națională ale partidului, ci și pe verticala gândirii creatoare, a manifestării prin cultură și artă. La o nouă și prodigioasă geografie economică s-a adăugat și se adaugă necesitarea o nouă și prodigioasă geografie culturală. Este și aceasta o trăsătură dintre cele mai caracteristice ale marelui Festival Național Cîntarea României, prin care, de la un capăt la altul al țării, au putut și pot fi văzute manifestări dintre cele mai valoroase. O parte

Luceafărul

Continuare în pag. a 2-a

EMINESCIANA

Vocea arhivelor

eminescologia a creat câteva categorii distincte de cercetători, ea însăși fiind o formă de specializare în câmpul critic și istoriei literare autohtone și universale. S-a întîmplat ca în alte sfere ale științelor, unde se creează mereu noi subdiviziuni lînzind să capete autonomie, la rîndu-le. Sînt întru Eminescu a creat editori, documentariști, biografii, sursologi, exegeți ai operei de diverse orientări, bibliografi, traducători etc. Critici mari precum G. Călinescu au încercat să facă de toate, dar fiind vocația sa pentru o critică totală. Dar nu e mai puțin adevărat că unele personalități foarte înzestrate și-au dat măsura într-un „compariment” al omnes-

Theodor Codreanu

Continuare în pag. a 7-a

REPERE LITERARE '87

Ipostazele surîsului tragic

ntregul arsenal dramaturgic (temele și emblemele cu care Ion Băieșu s-a împus în conștiința publicului pînă acum) este reîlăsat, cu o insistență prea reliefată ca să nu ne pună pe gînduri, și în această ultimă culegere pe care autorul și-o subintitulează polemic „teatrul comic”. Spun polemic pentru că, practic, Ion Băieșu are și de data aceasta înfățișările lui Proteu: textele, cînd la număr, sînt de fapt drame autentice (Regina Lear), tragicomediile în sensul modern al cuvîntului (Poarta cetății), satire necrutătoare, fie ambalate în țesătura unei farse cîinice (Măestrul), fie însășiolate pe canavaua unui fel de roman, desigur antidonquijotesc, cu trăsături didactice în ultimele pagini (Autorul e în sală, Vinovatul).

Să reținem totodată că din recolta sa de piese scrise în ultima vreme — publicate și jucate icolo, dar neadunate încă într-un volum — scriitorul a operat o anume selecție, renunțînd la

Paul Tutungiu

Continuare în pag. a 6-a

ATHENEUL ROMÂN

atheneul Român, în timpul celor 100 de ani de existență, a însemnat un simbol luminos al muzicii, într-o țară în care strămoșii noștri dădău la creat neplătorul mit al lui Orfeu, mit al îngemănării cîntecului plin de poezie cu cuvîntul care cîntă... Înaintea de Marea Unire, în acest lăcaș al Euterpei, compozitori, scriitori și plasticienii noștri au luptat prin intermediul armelor lor împotriva nedreptăților sociale și naționale, vestind profetic tulburătorul eveniment istoric de la Alba Iulia, cînd toți românii s-au unit într-un stat puternic, reconstruindu-se în sunetele lirei, străvechea Dacie. Tot în Atheneul Român, cei mai dotați fii ai literelor și ai artelor au luptat alături de cei mulți — cei oropșiți de soartă, din pricina unei orînduirii sociale crude și nedrepte — împotriva dictaturii regale și a dictaturii fasciste, contribuind substanțial la pregătirea grandioșului eveniment istoric de la 23 August 1944. În anii României zilelor noastre, datorită noilor condiții oferite de Partidul Comunist Român, artiștii muzicienii, literarii, cînt și plasticienii au obținut un nou statut social, încadrîndu-se în uniunile de creație și punîndu-și talentul în slujba „României vremilor noastre”. La Atheneul Român au avut loc concertele desfășurate la un înalt grad de măiestrie, suso concertele de muzică românească și nu mult după aceea a fost înființat prestigiosul premiu național de compoziție — premiul George Enescu. Generația mea, generația lui Nicolae Labiș și a lui Nichita Stănescu, i-a urmărit cu sufletul la gură pe George Georgescu; dacă buclă de la Lăvezi, creatorul monumentalei opere Odip, în care se reliefează sensul sublim al așezîntului — fericit cel curat la suflet cu el este pacea — a fost un muzician apolinic, de un clasicism structural — ca să-l cităm pe Tudor Vianu — George Georgescu a reprezentat pe artistul dionisiac prin excelență, iar numele lui s-a legat aere perennius de mersul spre lumină a Filarmonicii din capitala țării. Ionel Perlea a fost dirijorul olimpic, cel care pe de o parte ni se înfățișă plin de temperament precum George Georgescu, pe de altă parte eviden-

Doru Popovici

Continuare în pag. a 2-a

PREZENȚA TINĂRULUI SCRITOR

Alți „poeți ai cîmpiei”

ntre „poeții cîmpiei”, a căror expresie organizată e, deocamdată, aceea „Ialomeșeană” (numărînd pe Maria Lușagă, Marius Stănilă, Marin Constantin și încă alții) trebuie puși și cițiva lirici ai Telemannului; tradiția, care aici există și are, în Zaharia Stancu, pe reprezentantul proeminent, impulsionează acest lirism și îi dă un reper, spre a nu zice chiar soluția estetică. Totuși, nu de epigoni este vorba aici, imitații fără imaginație fiind repudiate, după toate datele, de cei mai mulți dintre acești sudici care fac poezie; comuna este, însă, o substanță sufletească inerență pe care o determină spațiul de civilizație, geografică adică, în ceea ce are aceasta fundamental.

Propriu lirismului sudic, „valah”, e înainte de toate un spirit solar, de esență clasică, cultivînd proporțiile armoniei și muzicalitatea; apoi, un fel de vitalism, temperat cîntecului de stilizări cînd nu-i dă-a dreptul slobod. Stilizarea înseamnă simbol, embleme, parabolă, înălțînd la abstract elementarul și un număr de obiecte care aparțin acestei lumi rurale și de climă telurică. Oriul, carule, bonbe, ierburile mari — acestea sînt mai mult decît semne ale unei realități comunicate în ceea ce are aceasta imediat și trebuie văzut aici o înălțare de „realități”, încadrînd o lume mai durabilă și susținută perisabilității. Nu puțini dintre liricii telemannici exemplificați, fără de îndoială, această tipologie, detectabilă deopotrivă la Nicolae Burtan, chiar dacă diferențierii există, căci avem de-a face cu poeți a căror individualitate e consolidată.

În această categorie, și accentuînd pe latura vitalistă, este și Ștefan Mănescu, de la Vîlcule din Vlăscu, autor deocamdată al unui singur volum „Sala ogînzilor” (din 1984), care e în totul promițător, oricît de exigent s-ar observa la o privire excesiv de strictă. Poetul învecera griul „inverzit” și compune în măsuri largi, de muzică lentă, care nu e a cîntecului îndrăcit, de taraf. El adoptă un fel de armonie clasică, în sens de „școală”: „Cîndva am stat de vorbă un gînd învețit / cu merii, toți în pîrgă, am stat, atunci, la sfat / iar luna cea din brazde de cer, lin, urcă peste sat / cuvînt se topește, aievea, într-un mit”. Însă vitalitatea pătrunde și aci,

● În acest număr: ● Vetre ale istoriei contemporane ● Întîlnirile „Luceafărului” în județul Dolj ● Poezie de Nicolae Ștolan ● Dan Rotaru ● Luca Onul ● Leonida Teodorescu ● Rememorări de Mircea Micu ● Sport de Fănuș Neagu

20 DE ANI DE LA REORGANIZAREA TERITORIAL-ADMINISTRATIVĂ A ȚĂRII SENTIMENTUL CREAȚIEI

„a năl acesta se împlinesc 20 de ani de la reorganizarea teritorial-administrativă a țării, de la desființarea raioanelor și regiunilor, de la simplificarea organizării teritorial-administrative și organizarea județelor în unități de bază în conducerea activității teritoriale. Viața a demonstrat pe deplin justetea acestor măsuri. Locmai pe această bază am putut să asigurăm amplasarea mai rațională a forțelor de producție pe întregul teritoriu, dezvoltarea armonioasă a tuturor zonelor țării, crearea celor mai bune condiții de dezvoltare economico-socială și de asigurare a deplinei egalități în drepturi pentru toți cetățenii patriei noastre”. Aceste cuvinte, rostite de la tribuna plenarei Consiliului Național al Oamenilor Muncii de către secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, își găsesc cea mai deplină îndreptățire atunci cînd se confruntă cu viața însăși, la fața locului, cu cele mai noi și mai concrete realități. Citatul acesta, ca de altfel întreaga cuvîntare rostită de președintele României socialiste la acest înalt forum democratic de conducere a activității economico-sociale din țara noastră, își află deplina justificare în măsurile care au fost luate și în faetele săvîrșite în ultimii 20 de ani, ca și în transfor-

marile sociale de mare anvergură și fără precedent în toate domeniile vieții, cit și în mutațiile produse în conștiințe. Că reorganizarea teritorial-administrativă a fost făcută pe baze științifice o dovedește întreaga dezvoltare a patriei, stadiul ei actual de progres și civilizație și ritmul rapid, neîntrerupt și neabătut, în care se înalță spre o societate puternic dezvoltată, echilibrată.

În concepția secretarului general al partidului, dezvoltarea echilibrată a tuturor zonelor țării constituie unul din principalele obiective politico-economice și sociale avînd drept tel precis ridicarea bunăstării materiale-spirituale a membrilor întregii societăți.

★

Ca în întreaga țară, și în județul Mureș anii socialismului au realizat o împetuoasă dezvoltare economică, socială și culturală, într-un cadru larg democratic social și național, caracterizat printr-o participare activă a tuturor oamenilor muncii. Astfel încît dreptul la afir-

Matei Gavril

Continuare în pag. a 3-a

TINĂR ÎN AGORA

Generația viitorului

În largă sferă de preocupări consecvente ale partidului nostru pentru Forum a rădăcirea țării pe noi culmi de dezvoltare și ca o rezultantă a democrației noi, muncitorești-revoluționare, s-a intrat să-l uităm austerul Theodor Roșalski sau pe modestul și interiorizat Alfred Alesandrescu, munca lor fiind continuată de Mircea Bărab, Mihai Brediceanu, Mircea Cristescu, D. D. Boțez, Vasile Panța, precum și de solști de primă mărime — i-am numit pe Silvia Șerbescu, Ion Voicu, Valentin Gheorghiu, Ștefan Gheorghiu, Emilia Petrescu, Martha Hessler, Dan Grigore, Octavian Aurelian Popa,

Doru Popovici

Continuare în pag. a 2-a

Antologia „Luceafărul”

George Călinescu

Anotimp

Din nou e primăvară albă, dar
Nu prinzi de veste pentru că hoțeste
Revine echinoxul, trebuște
Să-ntorci atent savantul calendar.

Se îndoiesc copacii de zăpadă,
Nu-s altceva decît cireși în floare
Încărunțiți pe-o zi într-o livadă.

Sau firii se lasă timpurii departe
Pe cîmp o ienă supranaturală
Ca dintr-o scuturare siderală
Și sînt de fapt numai ninsori de Marte.

Așa în mine vîrstele cu cotu-și
Dau, anotimpul vine și mă lasă,
Tînăr mă sînt și totuși am n-apasă
Mă simt bătrîn însă sunt tînăr totuși.

George Traian Roman

Continuare în pag. a 7-a

CONTEMPORANII NOȘTRI

Unitatea în diversitate

Contribuția teoretică a lui Modest Morariu, adăugată prozel din „Întoarcerea lui Ulise” și liricii din „Nasterea melancoliei”, nu-și, cu toate acestea, secundară puțin spune că, mai înainte de toate, opera este aci ceea a unui doctrinar și a unui eseist pe care scriitorul îl ascultă. De altminteri, bibliografia întărește această observație, cu aspect superficial de paradox, și o repede privire asupra cercetărilor tipărite de autor arată preponderența cărturarului, care participă și la creație într-un chip natural. Despărțirile acestea, dintre creație și erudicie, sînt, de obicei, numai aparente și făcute din necesități de ordin metodologic și descriptiv. Iată, aici mai mult decît în alte situații, cum desăvîrșire nesemnificativă căci opera lui Modest Morariu, substanțială și de drept vorbind, impunătoare prin profunzime, se vădește a fi expresia unei excepționale omogenități. Poetul de gînd nobil și cu instinct aproape cavaleresc, al străvechimi și prozatorului instruit, modern ca temerări și numai într-atît încă modernitatea se explică o viziune antropologică, se onogă în mod fericit cu esențial, creația săvîrșită avînd, de la un punct încolo, o trăsătură ese-

istică, voit fragmentară, și este esențială a zice că „nostalgia” însăși, care este aci sentimentul ireductibil, e o substanță sufletească a eseului, comunicînd năzduja finiei parțiale către o întregire, de altfel luxurioasă.

Așadar, opera se urmează în raport de o doctrină, scriitorul definindu-se în cadrele unei idei estetice despre lume, orîndu-i, aceasta, mai înainte decît creația propriu-zisă și, chiar dacă exprîmă și prin creație, independență față de ea. Scriitorul invocă un fond mitologic eolen și, deopotrivă, un substrat autohton care poartă fi celtic însă atît de adinc documentat prin vechime incît ne apare constitutiv românesc, definind o românită a Nordului. El cultivă rațiunea, totuși, și prin această o on modern cu sufletul controlat de o tradiție încă activă și posibil a fi dezvoltată de participării noi și nicidecum consumată cu totul de o evoluție altminteri multimilenară. Aceasta e forma de manifestare a unui european.

Artur Silvestri

Continuare în pag. a 7-a

CRONICA LITERARĂ

VASILE ANDRU:

«Progresia Diana»

Științific, noul roman *Progresia Diana* al lui Vasile Andru (Editura Albatros, 1987) este anticipat de volumul de povestiri *O zi spre sfârșitul secolului*. (Editura Cartea Românească, 1983) care marchează o schimbare evidentă în modul de a scrie al prozatorului. Până la această dată, pentru Vasile Andru literatura învinsese (schema-tizată, desigur) analiză și deculare evenimentială cursivă, conținută într-o construcție riguroasă, obsedată de aspirația reflectării în-tregului. Acestei structuri formale îi pot fi subsumate, cu puțină bunăvoință, înțelegând posibilitățile, 1970. Mircea vine cu seara, 1973. An-heleștia doborâtă, 1977. Noaptea împăratului, 1979. Chiar dacă, de bună seamă, scenariul și temele (domnii, totuși, între acestea, nevoia de comunicare) sînt diferite. Odată cu *O zi spre sfârșitul secolului* lucrurile se schimbă, și a-nume radical. Aspirația către povestirea „rotundă” și construcția elaborată încețoșă să mai fie telurice proza lui Vasile Andru. Primează, acum, fragmentarismul, stilul sincopei, abrupt, autoreferențialitate. Aceste modificări în plan stilistic și sintaxic exterior (moda textualismu-lui, de-o pildă) și corespund unui alt fel de a gândi proza (literatură, în general), reflex, probabil, al unei alte viziuni asupra existenței. În fond, este vorba de voința de renunțare la convenția „story-ul”, de apropierea literaturii de ritmurile și fiziologia cunoașterii proprii sfârșitului de secol. Că este așa, cel puțin în intenție, o dovedesc o serie de propozițiuni cu caracter teoretic din *Progresia Diana*, lată unele dintre acestea, semnifica-tive, cred, pentru demersul prozatorului: „genul fragmentar poate proveni din îngreunare, din inteligență, din fuga de sistem. Domnii și plic-ticități practică genul fragmentar. Și cei care iubesc viața practică genul fragmentar. Lumea are articuli mobile. Lumea este din bucățele și bucăți. Și niste parcele de energie solidifi-cată, rînduite suplu de un zong cerec, o toacă sau un logos. Desigur, universul poate fi povestit curativ, la gura sobei, pentru nepoti, așa fac bunicii. Dar universul povestit nu este

universul adevărat. Numai fragmentul salvăză ceva din întregul care explodează meru”. *Progresia Diana* argumentează că autorul ei (al cărții) nu este nici „domn” (carevasăzică elitist) nici „plictisit” (saturat de cunoaștere sau, dimpotrivă, inapt pentru aceasta), ci un inteli-gent iubitor al vieții practice (dar nu nu-mai...).
Stilistic și continuistic, *Progresia Diana* va fi, deci, o expresie a fragmentarismului, un soi de *Satyricon* (amestec de lume, de teme, de stimulente — ne învăță autorul, și rău face că nu o face decât raerei) cu etimologia în satyra și satyra în varianta autohtonă. Propo-zițiile scurte, cu asociații imprevizibile, tradu-cind simultaneitatea percepțiilor, schimbarea ra-pidă și fără avertisment a zonei aflate în a-tenția naratorului (personajul se numește Va-sile Andrucovi și, apoi, Andru) șochează o-bisnuințele cititorului tradițional de romane și de romane tradiționale: îl deconectează, îl in-terzice, îl fac interesat și conving, îl captiva-ză, dacă are răbdarea să calce, până la sfîr-șit, pe urmele „pasilor” (capitolele cărții sînt supraințituate „pasi” și sînt numerotate de la I la XI) prozatorului. Și ar avea toate moti-vele să o facă, fiindcă, dincolo de posibilul interes al limbii prin istoria faptă ca și în se-pară ciudate înfrînșate pe care le străbătea, acceptând amintirile transcendentele ca de pro-priile amintiri ale vieții sale și făcînd aprecieri asupra modului în care s-a purtat cu sute de ani în urmă).
Narațiunea surprinde situația dramatică a pe-riodeli istorice de la începutul anilor '50 cînd legile noi le inioculau cu brutalitate pe cele vechi, personalitatea romanului constă nu a-țin în a-l exersa (există de acum o bibliogra-fie bogată la acest capitol) ci în analiza mi-nuțioasă a a-limării, în radiografarea unor con-științe traumatizate sub presiunea factorilor so-cial-politici. Pietraru este un refugiu care nu poate și nici nu mai vrea să înțelegă realita-tea, el se izolează în lumea sa onirică popu-lată cu himere și citate literare, în visele sale a-pare obsedant un personaj feminin (soția? fe-mela ideală? nu ne putem da seama) intrucit-ivă asemănător cu el este avocatul Sucu, in-telektual refugiat în teorii ezoterice, cu el are Pietraru lungi dialoguri în orele de seară cînd, închis în „cămăruța secretă” citesc pe furis cărțile interzise din bibliotecă ascunse în spa-țiile „operelor lui Stalin”. Acești destin de sa-crificiu îl are și Alexandrescu — om care-și pierde treptat echilibrul psihic și atinge faza acută a unui delir cauzat de mania persecuției, fiind obligat să-și schimbe mereu identitatea pentru a scăpa de urmăritori, el este de fapt o victimă a caruselului legislativ, lipsit de po-sibilități intelectuale acesta nu se poate exila în utopiile și cade pradă nebuniei. Un alt per-sonaj înșelut este bătrînul Fitacek zis „Bufnita” pentru obiceiul său de-a cutreiera noaptea stră-zile de unul singur în căutarea unui partener de discuție.
Îmi permit să deschid o paranteză pentru a atra-ge atenția că proza abundentă referitoare la situa-ția anilor '50, așa numita proză „obsesivă”, este reprezentată aproape în exclusivitate de maniera parabolică în care mesajul este în-cifrat prin trimiteri literare sau procedee psiha-nalnice, ne întrec însă romanele de idei care să abordeze frontal problematica ideologică a epocii punîndu-se se confruntă conștiința nu neapărat maladiivă, recuperabilă social, dată — trebuie s-o recunoaștem — o anume predis-pozitie pentru „exotismul” patologic, pentru ti-pologice morbidă care (chiar dacă au valoare simbolică) exprimă fenomene secundare în plan caracterial. E o viziune care de-acum s-a con-venționalizat și reclamă o depășire prin noi so-luții românești deoarece raportul dintre „om și lege” nu e doar o problemă de psihopatologie. Dar să ne întorcăm la proza lui Gheorghe Schwartz. Dincolo de unele exagerări psiha-nalnice, romanul este scris cu indubitabil pro-fesionalism denotînd o bună stăpînire a tehni-cilor narative; personaj obține pentru secvențele descrierilor realiste în care autorul configurează atmosfera anăstătoare, kafkiană, a Lugoșului postbelic. Este, deci, o perioadă istorică de tranziție în care legile noi nu s-au cristalizat și se pot descurca doar cei ca Lazăr („fostul sfotar, actualul sfotar”) în timp ce scrupulosul de genul lui Pietraru clachează și se retrag în labirintul lăzilor devenind niste in-firînti pe plan moral.
Roman cu teză, „Om și lege” exprimă drama înadapătîrii a-ducînd în discuție problema ma-joră a raportului dintre individ și determi-nant social. O anume previzibilitate precum și scăderile de tensiune resimțite pe alocul dimi-nuează valoarea unei proze (care ar fi putut fi) de excepție.

lecturile extrem de variate etc.) dobîndesc sens adînc doar prin raportare la Diana („Potrivita mea” — îi spune potrivit și tandru Andru). Cei XI „pasi” ai „progresiei” sînt tot atîtea trepte, din exterior spre interior, către cunoașterea în profunzime, prin iubire și eros, a structurilor universului. O cunoaștere dobîndi-tă în cele din urmă prin cercetarea propriei ființe, în care se află re-unite (vorbeam de androgyn) cele două principii fundamentale (după unii) ale lumii. De aceea, Vasile Andru are dreptate să declare, la un moment dat, an-ticipînd sensul dezvoltării narative: „proza mea este adevărat documentar despre mine. Aș vrea să știu dacă omul este doar o stație a materiei, o haltă a energiei, un releu tre-cător prin care materia își dă de veste despre sine. Își trimite mesaje atât de nuanțate, în-cît e nevoie de fiecare din cei cinci miliarde de structuri universului. O cunoaștere dobîndi-tă, de la săbătiți și puscăriși și regi pină la hristosii neprimiți. El tot sînt clapele unei orgi formidabile, orga cu cinci miliarde de clape, cifruri sufletești prin care materia află des-pre ea însăși că există. Așadar, acesta este un documentar despre materie, despre noi”.

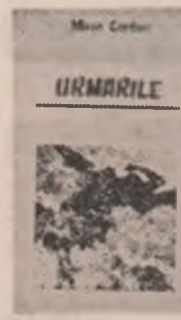
„Povestea” cuplului din *Progresia Diana* este un excepțional roman de dragoste, în care ero-ticul și filosoficul armonizează, contradicțion, „o-pinia” lui Camil Petrescu din *Ultima noapte de dragoste... Vasile Andru* (autorul, de acasă-tă dată) a vrut însă mai mult decît atât. Și cred că a greșit. Nu, desigur, pentru că a vrut ceea ce a vrut, ci pentru că a procedea pîcîto-rii ultrasensibil și ultrainteligent, „potrivita” lui Andru, ci și Dhyanā (sau dhyanā) numită ast-fel din cînd în cînd, fără ca autorul să dea măcar minime detalii. Pentru a înțelege des-pre ce este vorba, pentru a descifra, deci, sim-bolul, cititorul are trebui să știe că dhyanā (în sanscrită) înseamnă meditația de dhāra-nā (concentrare) și urmata de samādhi (să spunem, cunoaștere extatică, pentru a simplifica), sînt cele trei părți (anga) numite „subtile” dintre cele opt ale practicii yoga, expuse în *Patañjali-Yoga*. Deci, ar vrea să transmită autorul, Diana (Dhyanā) este înțepa meditației de dinaintea extanzului, după care urmează eliberarea. Și nu vîd de ce cititorul de romane (bunul nostru cititor de romane) ar trebui să știe cu necesi-tate asemenea chestiuni pentru a putea be-neficia de toate semnificațiile unui roman? I Asa cum numele unor alte personaje ca Pră-tyahara (eliberarea activității senzoriale de sub dominația obiectelor exterioare) Pascu, Rodi-ca Dharana, Ghitā Kundalinī (de la „kundali”, zeitate în formă de șarpe, care locuiește în corpul tuturor creaturilor), Visarion Vișnu (ceva mai ușor de recunoscut) etc., în absența cunoașterii semnificațiilor în disciplina Yoga, fi-ziologiile tantrice și Upanisade nu sînt deci bizarizări inoportune, și chiar involuntar hila-re, care îl îndepărtează de cititor de textul (sub-textul) romanului. Și este păcat, căci, și în acest plan (inițialic?) al cărții există frag-mente sapientiale memorabile, la care autorul, dintr-un prea mare și nemotivat orgoliu, împiedică accesul cititorului. Acestuia îi rî-mine însă excepționalul „roman de dragoste” și frumusețea frustă, viguroasă a stilului.
Suficiente motive pentru a recomanda pu-blicului această carte incantantă, care sfidează comoditățile de lectură, provocă gîndirea ima-ginativă și reclamă, în întregul ei, un cititor cu experiență, dar fără prejudecăți.

Valentin F. Mihăescu

VIATA CĂRȚILOR

POEZIE

ROMANTISM ȘI ORGOLIU

De o sensibilitate roma-ntică ipostazată liric diferit, chiar în cadrul aceluiași volum, dar men-ținînd un teatralism al expresiei, în descendența A. Pann, Emil Botia ori Cezar Ivănescu, tîngitor și pitoresc folcloric, hie-ratic ori cerebral se arată a fi Miron Cordun în cele șase cărți de poezie pu-blicate toate la Cartea Românească. Debutînd în 1974 cu volumul *Curtea Veche*, poetul se impune cu un scenariu ostentativ, aliaj de vetust și modern, etalînd cu dezvol-tură cantabilă o suferință (iar în volumele următoare diverse complexe), devenită astfel de-corată, într-o atmosferă de cîntec de inimă alăbstră (observația este valabilă pentru întreaga producție poetică).
Formula este oarecum hibridă: o personală convocare a lui Nichita Stănescu și Cezar Baltag, — ca să nu mai amintesc de Barbu și Arghezi, mai tirziu Bacovia — la care se adaugă mitologia populară, totul aloit pe un limbaj al boemei, de aici impresia, nu mereu întemeiată, de rafinament și profunzime. Versul are culoare și ritm, halou al misterioasei des-

chideri, o muzicalitate apropiată descîntecului popular: „Doamna călărea un cal de nord, / doamna de nord / în văzduhuri surpate / și noi deschideam-închideam aiurînd / niste krel-e porți de cetate” (Nord) sau: „Cit de greu mi-e cu o tu, / cântăr de roș / blestemat! / Am fost cu o dată / cu niciodată / cu alba / cal verde / am fost cu o dată / într-o poveste pe-n-negurat”. (Vintul de sud). Pe Laurentiu Ulci-l impresionă unitatea „de constință poetică într-un volum de debut”, criticul văzînd în Miron Cordun un „poet adevărat, reflexiv într-un mod personal, înconștient, infidel, de o emotivitate stranie” — ceea ce astăzi ni se pare exagerat. Sigur, poezia are nerv, creează la receptare o melancolie confortabilă, o vagă reverie matinală, precum și o reprezentare inter-resantă a spectacolului propriei dureri. Citite în regim propice, înăduindu-se contaminat de marea înfășătoare, înconștient, poți aprecia motivele poetice personale și recurente, con-secvența atitudinii, execuția tehnică — jocul de cuvinte, aliterările, reluările de sintagme ori versuri ating uneori virtuozitatea: „Vine o femeie, plînge / pe un corn de inorog / / rîntă sînt de fiara voastră / rob nebun, și zac de fiară / / nu știu cui să mă rog / / și pe fiara ea se-nclîcă / ca p-un gorn de inorog.” (Rubi-ropul) sau: „Dar noi ne-am dus pe ru în grîja ta / și-n toate ale sortii date tie / / povestile zăceau la suri de rău / și ne tira centauru-n robie”. (Și plînsen).
Curios în acest volum *Urmările* *, Miron Cordun neafîșînd exuberant, căci scontează o maturizare prin intermediul unui lirism mai asezat, cerebral, va deveni mai banal, cu toate sfîrșirile limbajului reflexiv ceremonial, For-mula oraculară, pompoasă nu era tensiunea așteptată „lata pe cer se întîmplă minune / de scriere. Glorie ție, creier de zeu, / glorie ție / marea veste / de mare visare / / a capului meu...” (Steaua venind). Confesiunea are acum accent, în intenție, mai directă, dar ceva o abate în abstract artificial și nesemnificativ. Cînd își aminteste de ipostaza sa trubadurescă, de cîntăreț ielanic (melos oltenesc), poetul re-vedînd natural ispișitor ca în într-o vineri, ori în dîntre cite vestigii se rup, unde fanfara-nă nu îndupune.
Poet onorabil în frustetea-i complexă, bă-nuiesc că dispune de resurse native ce vor fi fucundate de o cultură literară și critică pe măsura înzestrării sale.

Ion Dună

* Miron Cordun: „Urmările”, Editura „Cartea Românească”, 1987.

CRITICĂ

RECUPERAREA UNEI EPOCI LITERARE

DAN HORIA MAZILU

PROZA ORATORICĂ ÎN LITERATURA ROMÂNĂ VECHIE

Editura Minerva

Oratoria intră în consti-nța publicului cititor ro-mănesc ca gen literar și teoretizat ca atare destul de tirziu, abia în 1902, odată cu pamfletul lui Titu Maiorescu „Oratori, retori și limburi”. Și cum, din nefericire, se mai întîmplă, proza oratorică veche nu intră decît sporadic în discuție (chiar dacă în domeniu dispu-nem de lucrări chiar nu-meroase) iar în antologii de texte oratorice, Neagoe, Tamblac, Varlaam, Antim Ivireanul sînt omiși sau tratați cu destulă incredibilitate și neiertătoare superficialitate. Doar Gh. Adamescu, în *Elemente de literatură română*, include, pentru epoca veche, discursul lui Luca Cirje, al lui Mihai Viteazul înaintea luptei de la Călugăreni și o predică a lui Antim Ivireanul.
Sarcina realizării totale a oratoriei vechi ro-mânești revine lui Dan Horia Mazilu. Autor de lucrări consacrate epocii așa-zise „vechi” (Udris-te Năsturel, 1974, Barocul în literatura română din secolul al XVII-lea, 1976, Croniciarii muntenii, 1978, Varlaam și Ioana, 1981, Literatura română în epoca Renașterii, 1984) Dan Horia Mazilu pune pe masa de lucru a cercetătorilor, și nu numai a lor, prima parte (preliminari și Epoca Prerenașterii) din *Proza oratorică în literatura română veche* (1987).
Cercetător avizat al literaturii noastre vechi, Dan Horia Mazilu porcede metodic în rezolva-

rea problemelor ce privesc „dreptul de cetate” al prozei oratorice culte românești: definiție, sfera de cuprindere a genului, indicarea grani-țelor ce despart textele oratorice de alte cate-gorii de scrieri, cauzele și circumstanțele cul-turale ale apariției și influenței prozei oratorice, sincronizarea cu mișcările literare similare din estul și sud-estul european, aspecte teoretice ale retoricilor literare.

Pentru ca oratoria română să-și atingă apo-geul începînd cu cea din timpul Unirii și a luptei pentru independență națională, era necesar ca ea să fi parcurs un drum presărat, după ne demonstrază autorul, cu remarcabile izbîzni. De altfel Dan Horia Mazilu urmărește conturarea unor imagini care să demonstreze existența genului oratoric în literatura română, alături de literatura cronicarilor, constituit ca sistem în jumătatea a doua a secolului al XVII-lea, sistem ce subsumează varii specii ale oratoriei de ceremonial (Gheorghici, Ianache Văscarioș), discursuri politice și diplomatice (Scrisoarea lui Ștefan cel Mare către principii crestine, apoi Despot Vodă, Ioan Tamblac, Udris-te Năsturel, Radu Popescu, discursul lui Luca Cirje rostit în seimul Poloniei), oratii fu-nebre (Neagoe Basarab) cu ale sale învîșături, diacul Toader din Bistrița), panegeric (Azarie autorul *Letopisțului Cantacuzinesc*), discursuri proleolare (Miron Costin, Ștefan Văcărescu), panegerie (Neagoe Basarab, Matei al Mirelor, Nicolae Mavrocordat, Antim Ivireanul, Azarie Tizgala, M. Costin). Dintr-un alt punct de ve-dere, oratoria „Săc” domină sub raport cano-nic, în schimb cea „lăică” se caracterizează prin varietate și diversitate.

Ce alte aspecte pertinente mai subliniază au-torul? În primul rînd oratoria reprezintă, în subsidiar, nivelul de civilitate spirituală, necesi-tățile de instrucție ale unei societăți ce-și caută catalizatorii. Apoi, tendința de autohoni-zare și naționalizare a oratoriei „sacre” odată cu didacticile lui Antim Ivireanul, de parcurerea la „ampla mișcare de secularizare a vechii literaturii românești” este o realitate elocventă în spațiul literaturii noastre. Și apoi destinația și relația dintre oratoria cultă și cea orală, con-statîndu-se, pe baza materialului studiat, inter-fenice și înrîuriri reciproce.

Proza oratorică în literatura română veche este o cercetare de înaltă valoare și contribuție reală și necesară la dezvoltarea unor aspecte mai puțin etate ale literaturii române din perioada Prerenașterii și Renașterii.

Tudor Nedelcea

* Dan Horia Mazilu: „Proza oratorică în literatura română veche”, vol I-II, Editura „Minerva”, 1987.

ESEU

PLEDOARIA PENTRU UN NOU CONCEPT

Recent apărută la Edi-tura Albatros, cartea tîna-rului arhitect Dan Păcu-rariu * propune un nou concept, acela de arce stilistice, elaborat pe baza observării unor paralelisme ce se manifestă în e-voluția diferitelor grupuri de stiluri. Perspectiva cu-prinzătoare pe care autorul o deschide asupra is-toriei arhitecturii este a-parțină unui fenomen care apare „în anumite etape de dezvoltare isto-rică și în anumite regiuni geografice, fenomen care constă în îmbogățirea treptată a unui sistem de forme de-a lungul citorva stiluri propriu-zise”. Noutatea studiului privitor la arcele stilistice, rezidă în primul rînd în faptul că propune un concept pornînd nu de la un singur stil, ci de la demersul com-parativ-integrator asupra unui grup de stiluri numit arc. Fenomenul specific prin care se parvine la identificarea arcului stilistic este „pen-dularea în anumite condiții, între poli opusți, simplitate și statalitate, respectiv complexitate și dinamitate în cadrul unui grup de stiluri”. Analizînd acest fenomen din punctul de vedere al psihosociologiei artelei, Dan Păcurariu distinge arcele stilistice complete, incomplete și difuze, pe care le studiază sprijinindu-se pe variate exem-plitări.
Arcul stilistic dezvoltă, în concepția autorului, această entitate de forme în cadrul unui re-ferent evolutiv în genere lent, cu acumulări can-titative, în special în sfera ornamentalului, opera devenînd din ce în ce mai opulentă, pînă

la exces. În această fază se produce o „prăbușire” sub povara propriei ornamentalități, moment de trecere la un nou arc al cărui început este marcat fie „prin schimbarea completă a între-gului sistem de forme, fie doar prin reluarea unor limbaje de bază, în opere simple, clare și atactice (cazul trecerii de la rococo la neoclasi-cism)”. Urmîrînd evoluția arcelor stilistice în timp, autorul studiază remarcă faptul că arcele au, pe măsură ce se apropie de epoca noastră, o viață tot mai scurtă, cu treceri din ce în ce mai rapide, cu recedări cu caracter de manifest. El observă că „în fațade de inciput și de înche-iere arcele stilistice prezintă o relativă estom-pare a stilului individual cu tendința de aluna-care într-un anumit manierism”.

Exemplificările sînt dintre cele mai diverse și atestă un larg orizont cultural, un spirit metodic dar deloc pedant, asociativ, înzestrat cu simțul nuanței, o remarcabilă capacitate de conexare a fenomenelor.

Autorul evită limbajul excesiv tehnicizat, dar și limbajul prozos (și prezumțios) și își dezvoltă argumentația într-un manieră cursivă, atrăgătoare, fără a cobori nivelul intelectual al demersului. Prima parte a cărții este un studiu și nu un eseu, întrucît expunerea este riguros organizată (Clasificări și delimitări, Arce stilistice incomplete, Arcul stilistic medieval, Arcul stilistic renascentist, Arcul stilistic difuz). A doua secțiune a volumului conține studii de mai mică întîndere, într-un fel se au lăsat, dar conceptul care face obiectul primei părți (As-pecte ale unei arte ce nu prezintă o dezvoltare de tip arc: arta bizantină). „Motive arhitec-turale în pictură”, „Spațiu arhitectural scenogra-fic în perspectivă istorică: sculptura și pictura în arhitectură”. Toate aceste studii atestă o surprinzătoare maturitate, deși este vorba de-a-priori de carte de debut, și pregătire intelectuală ce depășește considerabil exigențele profesiunii de arhitect a autorului. Aceasta permite aso-cieri și delimitări revelatoare, relevă dinamica și specificitatea unor fenomene foarte complexe pentru sesizarea cărora este nevoie de erudiție solidă și de subtilitate.

Foarte bune sînt și cele două studii care încheie volumul „Arhitectura și tehnologie. Aspec-te ale dinamicii arhitecturii contemporane” și „Aspecte ale dinamicii arhitecturii din România în secolele XIX și XX”. Scrisă cu inteligență și seriozitate, produs al unei formații intelectuale multilaterale și complete, cartea de debut a lui Dan Păcurariu anunță un excelent cercetător din tîndra generație în domeniul istoriei artelei.

Gheorghe Buluță

* Dan Păcurariu: „Arce stilistice”, Editura „Albatros”, 1987.

In fața istoriei

Romanele lui Gheorghe Schwartz apelează nu rarori la mijloacele para-bolice și la modalități psihanalitice prin care autorul poartă o privire critică asupra societății românești în-treaga, în fond, este vorba de voința de renunțare la convenția „story-ul”, de apropierea literaturii de ritmurile și fiziologia cunoașterii proprii sfârșitului de secol. Că este așa, cel puțin în intenție, o dovedesc o serie de propozițiuni cu caracter teoretic din *Progresia Diana*, lată unele dintre acestea, semnifica-tive, cred, pentru demersul prozatorului: „genul fragmentar poate proveni din îngreunare, din inteligență, din fuga de sistem. Domnii și plic-ticități practică genul fragmentar. Și cei care iubesc viața practică genul fragmentar. Lumea are articuli mobile. Lumea este din bucățele și bucăți. Și niste parcele de energie solidifi-cată, rînduite suplu de un zong cerec, o toacă sau un logos. Desigur, universul poate fi povestit curativ, la gura sobei, pentru nepoti, așa fac bunicii. Dar universul povestit nu este

element în care Pietraru și așa n-a avut nici-odată prea mare încredere. După mine aproape cu totul din raționamentele sale. Dar acest lucru a avut în sine o anumită conștientă și în-vățăscă iluzie prin istoria faptă ca și în se-pară ciudate înfrînșate pe care le străbătea, acceptînd amintirile transcendentele ca de pro-priile amintiri ale vieții sale și făcînd aprecieri asupra modului în care s-a purtat cu sute de ani în urmă).
Narațiunea surprinde situația dramatică a pe-riodeli istorice de la începutul anilor '50 cînd legile noi le inioculau cu brutalitate pe cele vechi, personalitatea romanului constă nu a-țin în a-l exersa (există de acum o bibliogra-fie bogată la acest capitol) ci în analiza mi-nuțioasă a a-limării, în radiografarea unor con-științe traumatizate sub presiunea factorilor so-cial-politici. Pietraru este un refugiu care nu poate și nici nu mai vrea să înțelegă realita-tea, el se izolează în lumea sa onirică popu-lată cu himere și citate literare, în visele sale a-pare obsedant un personaj feminin (soția? fe-mela ideală? nu ne putem da seama) intrucit-ivă asemănător cu el este avocatul Sucu, in-telektual refugiat în teorii ezoterice, cu el are Pietraru lungi dialoguri în orele de seară cînd, închis în „cămăruța secretă” citesc pe furis cărțile interzise din bibliotecă ascunse în spa-țiile „operelor lui Stalin”. Acești destin de sa-crificiu îl are și Alexandrescu — om care-și pierde treptat echilibrul psihic și atinge faza acută a unui delir cauzat de mania persecuției, fiind obligat să-și schimbe mereu identitatea pentru a scăpa de urmăritori, el este de fapt o victimă a caruselului legislativ, lipsit de po-sibilități intelectuale acesta nu se poate exila în utopiile și cade pradă nebuniei. Un alt per-sonaj înșelut este bătrînul Fitacek zis „Bufnita” pentru obiceiul său de-a cutreiera noaptea stră-

zile de unul singur în căutarea unui partener de discuție.
Îmi permit să deschid o paranteză pentru a atra-ge atenția că proza abundentă referitoare la situa-ția anilor '50, așa numita proză „obsesivă”, este reprezentată aproape în exclusivitate de maniera parabolică în care mesajul este în-cifrat prin trimiteri literare sau procedee psiha-nalnice, ne întrec însă romanele de idei care să abordeze frontal problematica ideologică a epocii punîndu-se se confruntă conștiința nu neapărat maladiivă, recuperabilă social, dată — trebuie s-o recunoaștem — o anume predis-pozitie pentru „exotismul” patologic, pentru ti-pologice morbidă care (chiar dacă au valoare simbolică) exprimă fenomene secundare în plan caracterial. E o viziune care de-acum s-a con-venționalizat și reclamă o depășire prin noi so-luții românești deoarece raportul dintre „om și lege” nu e doar o problemă de psihopatologie. Dar să ne întorcăm la proza lui Gheorghe Schwartz. Dincolo de unele exagerări psiha-nalnice, romanul este scris cu indubitabil pro-fesionalism denotînd o bună stăpînire a tehni-cilor narative; personaj obține pentru secvențele descrierilor realiste în care autorul configurează atmosfera anăstătoare, kafkiană, a Lugoșului postbelic. Este, deci, o perioadă istorică de tranziție în care legile noi nu s-au cristalizat și se pot descurca doar cei ca Lazăr („fostul sfotar, actualul sfotar”) în timp ce scrupulosul de genul lui Pietraru clachează și se retrag în labirintul lăzilor devenind niste in-firînti pe plan moral.
Roman cu teză, „Om și lege” exprimă drama înadapătîrii a-ducînd în discuție problema ma-joră a raportului dintre individ și determi-nant social. O anume previzibilitate precum și scăderile de tensiune resimțite pe alocul dimi-nuează valoarea unei proze (care ar fi putut fi) de excepție.

Alexandru Horia

Cîntarea României

Urmare din pag. 1

materie de progres și civili-zație, de dezvoltare. Pentru că înfrînșarea județelor a avut ca efect și implemen-tarea în toate zonele a știin-ței muncii și organizării, a răspunderii și angajării. Această permanentă și labo-rioză școală a democrației care este viața a cunoscut un sens ascendent și ca ur-mare au putut fi înființate mai tirziu organisme și in-stituții în răspunderea și conlucrarea cărora stau în-suși prezentul și viitorul. Toți cetățenii patriei, indi-ferent de naționalitate, au putut și pot participa la cre-area bunurilor materiale și spirituale, beneficiînd din plin de valorile progresului și civilizației socialiste. „Ori-

cine poate privi orașele și satele patriei noastre, înfășă-șarea generală a României, sublinia secretarul gene-ral al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Am aplicat în dezvoltarea generală a patriei principiul reparti-zării forțelor de producție pe întreg teritoriul țării. Astfel, în toate județele s-au reali-zat și s-au dezvoltat, după Congresul al IX-lea, peste 180 de noi platforme indus-triale, mil și mil de întreprinderi industriale și din alte domenii. Practic, în toate județele patriei noastre — așa cum s-a subliniat la Conferința Națională a partidului — s-a realizat o dezvoltare armonioasă a in-dustriei, agriculturii, a celora-țelilor sectoror de activitate, ceea ce asigură adevărată

egalitate în drepturi, condiții de muncă și viață egale pen-tru toți cetățenii patriei noastre, perspectiva „României, a unei vieți tot mai ferice”.

Această perspectivă a în-floririi României a cunoscut și cunoaște susțineri în timp care ele însele vin și consă-cră, la rîndul lor, cauze și obiective mereu mai înalte. Programele actuale etape fac parte dintre acestea și converg spre acel ansamblu de realizări ale anilor nouă-zece și, mai departe, ale sfîrșitului de mileniu, sub sem-nul cărora eforturile și stră-daniile de azi dobîndesc o substanțială împlinire. Cauza acestui viitor sînt în dinami-ca și spiritul epocii de azi.

Urmare din pag. 1

ATHENEUL ROMÂN

Marin Cazacu etc. Statisticile ne demonstrează că mai ales în anii României socialiste au fost tălmăcite la un înalt grad de măiestrie cele mai valoroase creații ale generației enciclopedice, post-enciclopedice, precum și ale generațiilor medii și tinere, formate în acest „ev apert”; iar în acest fel, Atheneul Român a devenit casa spirituală a compozitorului român, creatorul unei arte sonore în care folclorul nostru a fost valorificat din plin, generîndu-se acea eufonie domniță, acea eufonie baladescă, dar și acea eufonie a vitalității, de o luminozitate tonală — ca să folosim cuvintele marelui Nichita Stănescu. În

ultimele două decenii au fost înfățișate melo-manilor noștri un impresionant număr de compoziții originale, măiestrit concepute, ancorate în spiritualitatea noastră, avînd o corelație sub-tilă între tradiție și inovație, între național și universal și mai cu seamă, între etic și estetic. Sute de cronici, apărute în centre cu o străveche tradiție culturală, au accentuat faptul potrivit căruia poporul român este un popor „teribil de muzical”, iar despre școala noastră de compozi-ție s-a vorbit nu o dată ca de o școală a inova-ției înțelepte sau, cum spunea, foarte sugestiv, o personalitate preeminentă a muzicii italiene „muzica românească are toate calitățile avan-gărzi vest europene, minus defectele ei” Pre-

ÎNTELNIILE «LUCEAFĂRULUI»

IN JUPEȚUL POLII

● Viața culturală a Doljului este dintre cele mai vii. Ea nu se reduce doar la aceea a Craiovei, iar cea literară nu ține doar de revista Ramuri De la reînființarea ei în 1963, devenită Ramuri a făcut mult pentru amatori de literatură ai Doljului. Astăzi revista a devenit necăpătătoare pentru aspirațiile marelui număr de autori de versuri, de proză, de reportaj, în înfățișarea noastră cu membrii cenașurilor din județ, în mai multe localități, am văzut și spiritul emulației, nivelul ridicat al producției literare. Cenașul din Bechet merită un cuvânt în plus pentru meritele lui activitate, pentru membrii lui care nu sînt doar simpli aspiranți literari, pentru animatorul lui. Tot la Bechet este surprinzătoare și reconfortantă azi viața noi literari, scrise de tineri, citi și supraviețuirea energică a vechilor balade care-și mai găsesc și azi cîntăreții și ascultătorii pe dealurile Dunării, ca și altădată. Încercăm să oferim cititorilor noștri câteva din producțiile literare ale tinerilor scriitori doljeni, cu încredere în literatura și evoluția lor.

Profiluri lirice

Pentru a putei o imagine concludentă a liricii actuale, din spațiul cultural al Olteniei, ne vom opri asupra a trei poeți craioveni, care ni se par structuri tipologice înrudite, în ciuda unor deosebiri tehnice și tematice inerente. Există, desigur, o varietate de formule lirice, în acest spațiu cultural, dar poezii pe care i-am ales ilustrează, poate cel mai bine, actualul nivel de creație poetică. Volumul său de debut Cîntec tîmăr (1969) în această parte a țării, la ora de față.

Tradiționalismul lui Ilarie Hinoveanu este, în general, de factură clasică, avînd la bază o retorică, o cantabilitate accentuată a versurilor, neliberându-se de tiparele și constrîngerile prezente. Volumul său de debut Cîntec tîmăr (1969) nu renunță, cu totul, la unele clișee lirice ale momentului. Căci din unghi (1967) este un volum superior, sub raport artistic, în care, pe lângă o artă poetică originală, exprimată chiar de sintagma cuprinsă în titlu, Ilarie Hinoveanu își manifestă solidaritatea cu paisul oltenesc, marcat de melancolia autunnală, în poeme de o grațioasă simplitate. În Vint de vis (1977), intruziunea visului în cotidian formează axul în jurul căruia gravitează majoritatea poemelor, fie că aparțin liricii intimiste sau cetățenești.

Călăreț stingher (1974) este volumul cel mai reprezentativ, de pînă astăzi al lui Ilarie Hinoveanu, care atestă o maturitate deplină a expresiei și care atinge cota maximă a lirismului său. În ansamblu, Ilarie Hinoveanu ne apare ca un poet al șesului oltenesc, al nostalgiei pe care o provoacă spațiul plan înclinat, o elegie de o frescă vizuală, așa cum ne confirmă și cele mai rezistente piese ale volumului Călăreț stingher. Ni se relevă, în aceste piese, o direcție fertită de poezie, în care-l putem include, printre alții, pentru a ne păstra în cadrul aceluiași arci geografice, și pe Virgil Carianopol, poet cu care Ilarie Hinoveanu are certe afinități și cu care se înrudește temperamental, un univers liric deasupra căruia strălucește steaua lui Serghie Eșenlin. De altfel, esențialismul este nota comună, dominantă, a acestor poeți care vin de la șes.

Poetul trăiește activ dramatic, „dezvăluindu-și” care îl smulge accentu nostalgic și sfîșietor. Tehnica expresionistă produce metafore violente, șocante: „Din circa nopții fulgeră cocșii / Înșinderea tăcerilor din zori, / Pe bălăuții cai cu coame roșii / Stau strînși în hamuri și în opritori. / Ar mai porni prin porțile de lemn / Spre neaștrii zărilor cîmpie, / Dar nu mai e stăpîrul să-l îndemne / și nici stăpîna zborul să-l fîmbe. / Apuc în mină friele și strig, / Par că glasul să-l recunoască, / Dar nu pornesc că e atîta frig / și bicul are lîmbile de isacă.” (Aeasă). Evocarea și meditația ancorază, dintr-o dată, în metafizic și poemul căștigă în profunzime. Motivul calului și al călărețului revine, frecvent, în poezia lui Ilarie Hinoveanu. Este un motiv central, un leitmotiv, în concordanță cu „spațiul matrice”, generator de poezie, gîșindu-și activ dramatic, simbolul „Călărețului stingher”, în care putem descifra chiar condiția poetului, care aleargă spre o țintă văzută numai de el însuși, spre a pătrunde în cetatea poeziei, care se îndepărtează mereu, ca o altă Mexca, prin jocul înșelător al mirajului, al luizei optice. Ceaștrii din poezia lui Ilarie Hinoveanu o formează poemele alegorice, construite pe alegorie și simbol. Mai toate aceste poeme, muzicale, conțin efecte eufonice, de un nedezăluit tipar parnasian, tratează o unică temă: condiția poetului și a poeziei. Între alegorie și alegorie evoluează poezii în cel mai recent volum al său Constelații de lut (1987), în care se observă același proces de maturizare și interiorizare a lirismului. În Blahnița, poetul își declară apartenența la „spațiul-matrice” din care descinde. Acest spațiu originar este „cronotopul” lumii lui Ilarie Hinoveanu. Poemele alegorice se circumscriu aceluiași tematic din Călăreț stingher. Motivul corăbiiilor, navigând spre o țintă ideală, numai de poet cunoscută, este ilustrat în succintul poem alegoric Corăbii esuate. Din aceeași sursă de poeme alegorice despre condiția poetului și a poeziei se desprind, o adevărată profunzime de credință. Ilarie Hinoveanu este un temperament dionisiac, care pendulează între extaz și prăbușiri interioare. Extazul consensuează o ieșire din sine, voință de dezamăgire, un sentiment al nelimitatului și al jubilației, al euforiei și al bucuriei tonifiante, o beatitudine fără nume. Poetul își trăiește organic reveriile. Această trăire („Erlebnis”) este, întotdeauna, în poezie o garanție de autenticitate și salvează de la contrafacere și artificialitate, acestea din urmă fiind caracteristice poeziei artizanului. De aceea, în momentul sale de inspirație și de trăire intensă, Ilarie Hinoveanu este capabil să ne ofere unele poeme antologice.

Florea Miu este un neotraditionalist modern, care renunță la retorică, la peisagistică și descriptivism. Primele două volume, Iecari la piatră (1972) și Rotire în gînd (1974) nu sînt scutite de o anumită exultanță juvenilă și de o tonalitate ludică, inerente vârstei poetice. De abia cu Numele ogîzilor (1978), volum net superior primelor două, se remarcă un proces de maturizare, în poezia lui Florea Miu. Numele ogîzilor reprezintă certificatul de naștere al unui poet, profund și original. Cîmpia apare, la Florea Miu, ca un „spațiu originar” și ca un „topos intim”, în același timp. Poetul abandonează, treptat, elementele exterioare, specifice tradiționalismului clasic, și operează cu „simboluri”, cu „hieroglife”. Cîmpia însăși devine o astfel de „hieroglifă”, ce se lasă descifrată cu greu, un spațiu securizant, în care se pătrunde prin inițiere. Poetul cultivă „misterul” la modul blagian. Cripticul și fantezul, o parte ascunsă și una care se relevă, sînt componente ale „misterului”, în viziunea lui Florea Miu, ca și la autorul Poemelor luminii, unul din posibilele sale modele lirice. Poemele capătă, de altfel, o tonalitate exorcițantă, de vrajă sau desintec, ce atestă în Florea Miu un poet orfic, în adevărul sens al cuvîntului. Orfizmul nu trebuie confundat cu ermetismul. Primul presupune o inițiere prin simboluri și stă la originea înseși ale poeziei, pe cînd cel de-al doilea reclamă o incirare deliberată a expresiei. Lanul de grîu (1987) se înscrie pe o curbă ascendentă a evoluției lirice și ne relevă o dimensiune de profunzime a poeziei lui Florea Miu. „Lanul de grîu” este tot un simbol poetic, ca și „Cîmpia”, iar volumul nu conține nimic descriptiv și pastelistic. Așa „Maică a grîului” de invocată de poet, nu este decît un tipar primordial, ca și goetheenele „nume”. Poetul se arată preocupat de abstracții interioare și, în ciuda aparentului calm de suprafață, ne dezvăluie adîncimi nebănuite și neliniști dionisiace: „Teribil adăpost mai e și ființa / de dimineață pînă seara tot urașu / Și nu-l dau de capăt / Cînd mă retrag în el, mă doare și / În prag de stau și presa mult soare, / Nicăieri nu mă simt alt de orb / ca în propria-mi liniște.” (Sentiment). Ca formulă lirică, Florea Miu se situează între George Albu și Mircea Ciobanu.

De la Lumina patriei (1977) pînă la Labirintul amiezii (1983), poezia lui Dan Lupescu cunoaște un salt calitativ substanțial, o eliberare de clișee și o decantare esențială a expresiei poetice. Structural, poetul este un neoromantic și un postsimbolist, preocupat de valorificarea și reinterpretarea vechilor mituri, dintr-o perspectivă modernă. Mitul prometeic, mitul dedicat al labirintului și mitul argonauic își găsesc, în interpretarea lui Dan Lupescu, expresii artistice într-un totu corespunzătoare. Mitul labirintului rezumă însăși condiția omului contemporan. Poetul caută ieșirea din labirintul interior al căutărilor proprii care se soldează cu deschiderea spre agora și cu participarea la breburile cetății. Neoromantic este Dan Lupescu prin nostalgia purității originare, care formează nota cea mai înaltă a poeziei sale. Îndepărtarea de natură, trăirea într-un univers supertehnical, sub „cupola de material plastic a lumii confundate în aer condiționat și poluat”, îl obsedează, permanent, pe poet. Fără să ajungă la fîpătul existențial al expresionistului, poetul exprimă conștiința îngoasă a omului modern: „cu timpul nu vom mai ști ce-nseamnă o frunză / căzîndu-ne pe umăr — stea călătoare, / cu timpul / nu vom mai ști ce-nseamnă o pasăre, / un cînt — / fie al mugurilor urcînd spre fruct / ori al cocșilor sporînd a nopții înflorare, / cu timpul, / nu vom mai ști ce-nseamnă roua, / răcoarea apei de izvor, / zborul — vom crede bolta / o tablă neagră / pe care clîșia copil au desenat, din grădina, / monede de aur, strălucitoare.” (Prometeu, devorat de propria-i lumină). Există în Labirintul amiezii o întregă simbolistică a luminii. Ca în vechile cosmogonii, lumina se opune întunericului. Lumina capătă valoarea de simbol și poetul îl surprinde, pe rînd, toate ipostazele, de la prospețimea virgină a răsăritului, la lumina orbitoare a amiezii și pînă la fumele crepuscular al amurgului. Crepuscularismul este exprimat printr-o admirabilă metaforă, lampaduslană, de un fast și un rafinament aproape alexandrin, relevînd agonia luminii, cu purpura ei bolnavă, și totodată sugerează: „ghepardul amurgului” (care poate fi un sugestiv titlu de volum D). Am prezentat trei poeți, trei moduri poetice, distincte și semnificative, pentru ceea ce înseamnă poezia, în acest spațiu cultural și geografic.

Ovidiu Ghidirmic

tenocriuri doljene

Cad paparde peste sat

Cînd apa morții cerne zarea
Și clorofile gem în noi
Cad paparde peste sat
În bozilor lor acți și plozi.

Și cîntul lor vine ca marea
Și lună parca-n Cornul Caprii
Femei cu gîni pitule-n poartă
Dau trupuri erude prădă apei.

Cu truda lui strîlăcî-n palmă
Tărînd după plozi suspină
Și plouă laic peste sat
Speranța, care-l mai alină.

Sever Constantin Răduică

Publicitate

Îmi vîndes lăpîle
de sîrîntul asfaltului,
vecinul a deschis casefonul
cu cîștea în zăre
„Schimb apartament
una casă cu greieri în grădina...”

Alexandru Drilea

Cercul dorului

în cercul dorului de al intrat nu se mai
lese prin se mai poate
în cercul dorului ești clipa de lacrimă
ești linia albă din afara multimii
spunea prin lume cu vorbe lăudate
o mîreasă
în cercul dorului mîreasa venea
să mă ardă cu îndurare
eram din visul ei mă dăruiam
mîreasa venea să-mi treacă pe frunte
adîncul cu liniștea
descințat pe la toate frumusețile

Nicolae Ionescu

Patria mea

Patria mea e patria de azi,
Patria de ieri și patria de mine,
Tot ce-am în suflet: miros de brazii,
Tot ce-l mai frumos și mai sfînt în mine.

Patria: cîmpii și munți,
Ape luncind prin văi,
Mame și copii cumînți,
Traiul fericit în timpuri noi.

Patria mea: satul natal,
Casa în care-am copilărit,
Dunărea cu primăvăi,
Marea în albastru infinit.

Camelia Mirșu

E ora cînd...

E ora cînd cetatea își începe
lăcutul cîntec al cuvîntelor
și cînd porți sub pași
toate gîndurile ei de o zi.

Cu o floare în mîină
trece poetul
de strălucite difuzorii de vise
deschizînd toate porțile dragostei

Cu un vers în inimă
trece poetul
prin gîndurile nerostite
dăruind prima geană a infîntului.

Cu o lacrimă-n suflet
trece poetul
cîntîndu-n toate dorurile
neimplinite.

E ora cînd cetatea își începe
lăcutul cîntec al cuvîntelor
și cînd porți sub pași
toate gîndurile ei de mine.

Mirela Oclei

NICOLAE PETRE VRINCEANU

În limba română

În care limbă mai adînc
cuvîntul „dor” se înfiorează
din inimă spre umor sting,
născînd o orîp-n afară
pe ceruri nete să rîmînd,
decît în limba mea română?

În care limbă mai frumos
se-nalță luna din vîlece
și doina mai armonios
curge-n izvoare printre stele,
pe care plaiuri mai ales
ritmul baladelor povestește
de-o mîionță sus pe șes,
de dragoste, cum se zidește
în curgera din ierbi stăpîni,
decît în limba mea română?

În care limbă mai înalt
e cerul peste bîrăgane
și e pămîntul bun și cald
acoperit de ierbi și toamne,
aroma pîinii e mai bună
din grîul nou pe care masă
și ne poștează muma humă
în singe, că sintem acasă
sub zarea blîndă și străbună,
decît în limba mea română?

În care limbă mai curat
cuvîntul dragoste scintile
ca diamantul adunat
în ochii negri de femeie
și-n care limbă mai senin
e chipul mamei în pridvor
s-așteptînd copilii vin
din depărtări la cubul lor,
unde pe lume mai fierbinte
în inimă-i cuvîntul țară
și cu stăbulele lui sfînte
tot sufletul și-l înfiorează
vîndînd în clopoște de sîină,
decît în limba mea română?

În candelabrele

Pură izvoare din umbră,
lumina, sunetul ei, cîntă
în horta soarelui.
O aud în respirația ierbil
și-n pecețile frunzelor,
în albului de floară
sub praguri de zăre.
Mă-nfășoară armonioasă-i blînd
cu legea de pămînt
prin rădăcini,
cu parfumuri prelungi înălțate
de ierbi sub iureșul covășii,
pînă în duhul sfînt al cuvîntelor
arzînd în candelabrele amintirii.

Camforul ei de poveste!

S e zice că oiteanu, cînd vine în armată,
întreabă unde e cancelaria
(pentru obținerea gradei), ardeleanul
întreabă de culmine și moldoveanul
de soldă.

Dar Soreescu a venit la cîtănie cu gradele
deja puse pe umăr, cusute direct pe ilic. Mă
refer la gradele onorifice, la însemnele sale lirice.
la arpile vizitatorilor, probabil dăruite de vreun
herzog, pe vremea cînd păstea oile pe valea
Bulzeștiului.

Vladimir Streinu a scris că Mallarmé l-a
cutremurat lui Argeșii sintaxa.
Ce ne facem însă cu Soreescu care cutremură
cîntătorii axa. Axa luminii, axa existente, axa
destinului. Cîci Soreescu scrie poezie cu hubulov
ce care rîvesc la fructul oprit al altuia. E în
un inger care pufăie continuu și scoteie la
iveală rotoacele mari de fluturi. Soreescu nu
face altceva decît să se legene-n șezlong și să-și
lase mina în voia sorții. Trăiește pe picior mare,
are izvorul cu apă vie-n perete.

Ambrozia, pentru el, e apă sălceie, vinul biseric
rîcesc e o sudalimă. Are dar direct cu o pasăre
kiwi, pasărea paradisiului și turturea diambană.
E un oțel, un pamfletar sadea și, desi are
prieten celebri, seamănă cu un spahlu care a
dat iama la schit. E deja plin de glorie, realizat
aproape în toate rîzoarele literaturii, pictează
numai cu mina atîngă și probabil face și sport:
sare corăbii sau corăbii sau sparge lemne iarna la vreo
înșur. PĂI, nu?

Marin Soreescu copiază teribil vitean. El la
Bulzeștiul în spinare, îi cară peste ocean (expu-
nîndu-l), se întoarce în Montparnassul Europei,
apoi, în drum spre București, trage semnalul de
alarmă și coboară la Craiova.

Ca prin minune apare un anunț în ziarul local
(mîna lui Dan Lupescu, sigur) și toată lumea
se strînge în sala de ogîzini a Muzeului de
Artă, pentru una din frumoasele geandă ale
cenașului „Ramuri”. Trece peste momentul
muzical, în care Claudiu Moldovan prezintă
cîteva frumoase flarmoniste, peste faptul că
Gabriel Chifu stă cu o carte de Doinaș pe ge-
nunchi, peste faptul că George Niță cascadează
zîmbetul prietenos al lui George Popescu cî-
tre seful său direct, Romulus Diaconescu...

Apoi Marin Soreescu pleacă, nu înainte de a
reînnoi abonamentele echipei de fotbal „U” la
revista „Ramuri”, și viața reintră în monotonia
ei de zi cu zi. Îl zărim, cine știe cînd, la tele-
vizor, în autotur, și în zăre, ca să aflăm din presă
că s-a angajat doi pași vestit: Virgil Ogășanu
și Ion Caramitru, să-și schimbe apa la flori prin
latacuri, în timp ce noi, firtății mai mici, păzim
via de grauri.

Aș fi un superstitios dacă să încerca să ex-
plice succesul goliardului oltean. Cum-n-cum,
bocoboațele sale frumoase au fost declarate
dăcă nu înnuri, cel puțin jocuri de societate.
Cine știe, mine-polmine, descoverim că sint
chiar geniale.

Însă Soreescu, cu toate acestea, preferă ca-
driulul gazonului (pe care l-a jucat în copilă-
rie). Pentru el academia cea mai înaltă este
satul. Aici, ca nicînd altundeva, plîpîie viața.
De aceea Soreescu este considerat un for, un
tractator de opinie, un mereu ublicu. Soreescu
este primul scriitor român contemporan care
vorbește „europenește”. Bulzeștiul este deja o
capitală a poeziei.

Poezia lui Soreescu (cîci aici am vrut să
ajung) este o vîstărie frumoasă în care dor
cuburi de cucl. Chiar Soreescu, ct e el de cele-
bru, e un singur-cuc, un solitar de profesie. Dar
în poezia sa găsești refugiu, viață, zîmbetul.
luna (în toată strălucirea ei). Mă refer la luna
mai, cea dăătoare de viață și prevestitoare, cu
sulișuri și coborșuri, cînd floarea de tei e red-
mă, dar și cînd tractoriștii dau cu călcăla de
pămînt să spargă norii.

Poezia. În general, reprezintă spiritul, rubi-
nului te face nobil.

Tată cum obține Soreescu rubinele din suflul
cîntătorului frecîndu-măi tot o mîntușă -
lui Paul Claudel desre Rimbaud: vezi Poezia
și publicul de Vladimir Streinu): „...Eu l-am
crezut pe cuvînt. Si, cînd el m-a spus că în
fundul unui lac vede o moscheie l-am crezut și
numai axa am așuns să mi se deschidă frumu-
selea noștrii lui.”

Acesta este raportul dintre cititor și poet
Marin Soreescu devine după apropiată flectării
om ce-l răsofioeste cărțile.

Constantin Preda

Cîmp intrînd sub oraș

N u poți scăpa de privirile unui cîmp...
Dacă un copac adăposteste o pasăre,
cîmpia este leagănul cel mai durabil
al... orașului. Pînă de prea multe
urme și orizonturi, de prea neclintită așezare în
gîndurile și în faptele noastre, de terburii învâ-
lăcuite pînă sub asfaltul cetăților industriale,
cîmpia ne așteaptă în prag și ne poartă pașii
pînă la întoarcere. Ritmul vieții moderne nu ne
lasă răgazul de a o privi cu atenție, de a-l
lua pulsul și de a o feri astfel de rugina tre-
tăci. Ea mai mult orizontălității, al spațiilor
deschise și al orizontălității, pare a fi
uneiori semnul unui anacronism, ca și cum -mo-
dernitătea- ar exclude această trăire, de altfel
foarte înfîntă și firească azi precum înto-
deuna.

Străbătînd adesea cîmpurile Doljului, întretă-
late de drumuri, revărsate pînă în inima Urbel,
m-am întrebat de unde vine puterea regenerării
fără măsură, a vegetației din ce în ce mai bo-
gate, a sevei înalte și a rodirii continue, neob-
site, a pămîntului l Răspunsul, spre surprinde-
rea mea, nu a venit de unde mă așteptam, adică
numai de acolo, din cîmpia adîncă și nemăsu-
rată de gînduri, ci tocmai de lîngă mine, dintr-o
stradă tot cu nume cîmpesc. O stradă care,
pormînd din inima Craiovei, duce spre o mare
platformă industrială — platforma de Est —,
unde se află, printre altele, (despre care s-a
scris și se scrie din plin), o întreprindere mai
puțin „comentată”: Stația de Uzilaj Greu pentru
Transport și Construcții, cu profil de bază re-
parării capitale ale utilităților terasiere și de
construcții.

Ce legătură este între această întreprindere și
întrebările mele? Întreprinderea despre care
vorbesc prestează lucrări în domeniul îmbună-
tăririi funciare cu utilaje speciale. Mai precis,
aici se repară utilajele ce execută lucrări com-
plexe în agricultură, în special pentru irigații.
Iar unele dintre acestea — precum buldozerul
S 1800, nu se repară decît aici, la Craiova, în
conștii optime, după cum ne spune inginerul
Valentin Voicu, secretarul organizației de bază
nr. 1 reparații, un tînar și foarte capabil inginer,
deși muncii sale. El și alții asemenea, ca
George Neacșu, seful echipei de reparat auto-
scopere, Ion Voilă, seful echipei de reparat mo-
toare tip Raba, Ion Negulețu, seful echipei con-
vertizoare și transmisii, veghează dintre mo-
toare și pîrghii, ca înima Cîmpiei să bată în
trupul neînșinat de rîni al întinderii din afara
Orașului.

CONSTANTIN PREDA

Vară la Sadova

văcăntă petrecută la cîmpie
un staul o cergă și-un petic de vie
c-un asin vom urca pe dealuri le schit
acolo e raiul e fructul oprit
acolo la miezuri de noapte drumeți
fac focuri vrăjite s-alunge mistreți
iar cîmbanii sub coajce
se cred în uși de conace
acolo juca-vom șapcă cu bouarul
din frunze de viță valetul șaptarul
ada trîștețe și patru pereți
ada voi furari și neam de poeți
în igheburii ascunse o sticlă la rece
o să ne astupe gurile țezvece
de prin zăre-n liniștea vitală
s-afîm ce-i vechi în lume ce-i nou în Capităilă
uitată sub pofru și-acum mai fumegă pipa
în vin e cădere în noi e risipa

Balalaică

neatins adolescenți
vînors te
ce alintă:
guri de bătrîne l

MIRELA CIOABĂ

Cum urcă

Recunosc dragostea la etajul șapte
al tulumii babel sulfenid
eo ține la subțioară
cîndăa dintr-un soare fosil
răcoarea propriei umbre
se străcoră în corșurii la pîndă
luncă steaun-n frunziș
se dezmiardă
mirosul iubirii ne urcă-n țările
cum urcă moartea cavalerii în arme

Fantasma ta, iubite

Subțiri clavicule l mi-e dor
de arcul în care se otrăvea încet săgeata
de rînille oferite luptei
de vîntori, de cîini mi-e foarte dor
un plîns animal
s-o zăvorit în mine
sticloase unghii scrijelesc
subțiri clavicule l spinzurdori
în care atîmă fantasma ta iubite.

ILIE ANTONIE

În palmele lor

Vom încerca
să coborîm prin cuvînte
pînă la temelie
acelui pămînt
sub care
veșnicește străbunii

Calafat — amprentele istoriei

P e cîmpurile brăzdate de drumul că-
tre fluviu Toamna se plimba calmă,
cu chipul Zelei Belșugului, în timp
ce în oraș, la Calafat, un soare curte-
ntor îl adusesse ca dar aureola așezată discret
pe fruntea telor.
Oamenii orașului n-au avut însă vreme s-o
observe, sint mult prea ocupați cu rînduirea
vieții lor după reguli noi, în care anotimpurile
nu mai au vechea importanță ca unități de mă-
sură a vremii. În fabrici, în școli, pe șantiere,
pe cîmp, în noile magazine tinere și vîrștici
și vîd cu febrilitate de treburile pe care știu
că le au de făcut, cu siguranța oamenilor stă-
pîni pe propriile rosturi. Reporterului îi rî-
mine timp să descopere ori să redescopere sin-
gur unele dintre simbolurile pe care se așează
statornic istoria mai veche sau mai nouă a așe-
zării noastre.
Istoria începe de departe, foarte de departe,
purtînd în sine simplitatea trudei cu care îndepă-
rtați strămoșii au zămislit „cultura Basarabi”
sau izul de legendă al unei vechi îndeletniciri,
aceea a „călăfăturii” corăbiiilor cu care negu-
ștorii genevezi și bizantinii își cărau mărfurile pe

Răsfrîntă în gîndul și eforturile lor, cîmpia
trăiește mîngîiată de miinle unor adevărați
făurari, care nu se oprise la simpla executare
a operațiilor tehnologice cunoscute, ci caută so-
luii noi, adesea neașteptate, ce țin de o activi-
tate novatoare, pentru ca fata gîlei să rămîină
mănoasă. Utilajele reparate aici modelează și
terasează pămîntul, fac descăeri ori aduc apa,
prin uriașe artere de metal și beton, acolo unde
este necesar, de-a lungul și de-a latul țării, în
Olt, Dolj, Mehedinți, Gorj sau mai departe.
Odată cu ele, vin spre noi și plează dinspre noi
cîmpurile, lășindu-ne, drept certitudine, zările
spre care ochiul înșet de lumină și aer s-a
ridicat mereu scrîțoțor. Astfel înțeleg afirmația
inginerului Valentin Voicu: „reparăm cîmpii l”.

Iar cîmpurile, înnoite și prin activitatea celor de
la S.U.G.T.C. Craiova, sint tot mai frumoase...
„Dar frumoasă este cîmpia și „la ea acasă” l
La Malu Mare, să zicem, într-una din comunele
industriale bine dotat, cu deosebite rezultate pe
linia profesională și cu preocupări multiple atît
din partea cadrelor didactice, cit și a elevilor.
Și unde sentimentul cîmpiei capătă fa căpăt
dejal contururi precise. O mărturisesc faptul
că la concursul pe meserii (zootehnist, mecanici-
zator și veterinar) liceul s-a situat totdeauna
pe locul I. Sau faptul că de ani de zile elevii,
pregătiți în laboratorul de biologie condus de
prof. Constanta Vanghele, obțin locuri în
la concursuri și olimpiade. Și nu întîmplător
elevii ingrijesc de „Laboratorului viu”, o adevă-
rată fermă zootehnică de a cărei organizare răs-
pînd tehniciană Jana Păun, absolventă a acestui
liceu, și medicul veterinar Teodor Preda.

Și pentru că aceste realități ale Cîmpiei își
vor exprima în cuvînt, funcționează în liceu un
cerc de literatură, „Elena Farago”, unde elevii
sînt îndrumați de profesorii Veronica Nistor și
Dumitru Duță, realizatori, pînă acum, al unor
dezbateri, simpozioane, întîlniri cu scriitorii
memorabile. I-am ascultat, de altfel, pe unii
dintre elevii care frecventează cercul și am re-
ținut, ca semn al buneii impresii, numele lor:
Doina Brezoil, Camelia Fîiă, Relu Popescu —
clasa a XII-a, Mihaela Duță și Florentina So-
rescu — clasa a XI-a, Carmen Pietroianu —
clasa a X-a. În mărturisirile lor de astăzi arde
un simbul de lumină în care se vor regăsi,
peste ani, ca oameni al locului, cu încrederea și
împlinirile firești.

Florea Miu

MIHAELA COLIN

Muzica mea

Muzica mea trestie-viscol
printre obiecte de lut
un sentiment timid
trădoază mișcarea
celule risipite pentru tot felul de emoții
nu pot strivi amurgul din palme
Retrasă pe un mal de obiecte pierdute
caut zadarul trădat
muzica mea trestie-viscol
îmi pierd identitatea prin veac
repet onii cu trupul meu
mărîndu-și frunze
pădurea își crește copacii
muzica mă frînge de mijloc
pentru un zîmbet perfid

Vară mai rămii

În rochia subțire
m-ascund pe furii
mirsoase a iarăbă uscată
în vis mă odie
și adorm în vară îmbrăcată
mi-e deodată oșă de răcoare
mă trezește un anotimp
de omiază-n cărare

Am aruncat rochia de vară</

dan rotaru

Apropierea iernii

De-acum rodează frica iar în iarbă. Trag săniile ferușii împărățirii reii. Cuvintele frumoase ni se preling pe barbă. Copacilor le creșc și spre răsărit licheni.

E o riscolografie fără teme și lege. Din cristalografia abstractă prin aer ies. Ne face semne bruma, dar nimeni nu-nțelege. Spunindu-i, gura face cuvântul ne-nțeles.

Un tren

Aștept. Vin trenurile lumii, trenuri cu dragoste, mereu, cu-nțizieri necunoscute, obișnuite-n căferu.

Un tren hronindu-se cu brumă, mergind pe-o linie de gind, un tren ce-oprește între stații și din urmă alină blind.

Un tren căruia-i dai tu nume aștept și miine va veni. În el va fi mai multă lume, dar pentru mine va opri.

Izvor închis

A înflorit copacul cu uitare, în care-atunci m-am aruncat un vis, și lumegă pe un tărâm de zare ca un izvor definitiv închis.

O nerăbdare tandră mă-nconjoară, parcă mi-ar bate un destin în gam. Copacul luncă ușor în floare și fructele-i în mine ca pe-un ram.

Joc de dragoste

Intemeiez pe lacrimă Imperiul în care linem, ca-ntr-un insectar, de-o vreme zilele decapitate sau cite-un fluture incendiar.

Ne mărgănim de-o parte cu-n-dolala, cu frica de calalță, și de zi. Și, reciproc, celula cu celula, încapem jocul de-o ne locui.

Cart la cuvint

Notarul timpului nins e de lumină, cu o gerăse lerni se mărginesc, cind iadrăznala capătă rugină și-n dreptu-ni ontimpuri izbucnesc.

Calm, meșteresc un sanwich de mișcare și-n părți egale urmelor l-impair. În antecamera-i dogoritoare. Cuvintului îi sint mereu de cart.

Stare

De treci de pleoape, trebulă să dal vamă că te contemplant cum n-ai fost vreadată. În ochii mei contururi se destramă și suferința îi-este distilată.

Mult mai ușor azi sufletul ne scapă în indoială ca într-o viltitoare. Și parcă brațele îi sint de apă — mă-neacă unda lor amietoare.

Te-aștept cu o-nmilită, rară sete în spațiul cald din focul de pe gură, căci fără tine numai un perete al casei sufletul mi-l mai îndură.

Antidot

Am început să-l semăn serpentinei, total, se poate spune, o imit, și devară mă las de acea stare de-a fi cu datoria vieții chit.

Tășul pixului nu se desprinde de inima acestei coli deloc, chiar dacă le-ai surprinde împreună-n suprafața lor iubire și un foc.

Rezist, nici nu știu cum, la un asediu — peemele m-aruncă peste bord. De nu vii, muntele, la-o ară-anume, precis va face un atac de cord.

teatru

Textul lui Mircea Radu Iacoban este supus unui studiu complex de către clasa de actorie a anului V (serali), sub coordonarea prof. Mircea Albu-lescu și a lectorului univ. Alexandru Lazăr.

Spațiul lipsit de perspectivă, al gesturilor rutiniere, mecanice, devine — odată cu micile perturbări (căderea ferestrelor, căderea paravanelor, chermiza stampilelor) — un spațiu al refuzului, al descătușării adevărului interior al fiecărui individ în parte.

Trezirile la realitate sint scurte, impetive și nu mai pot scoate personajele la liman. „Aminarea” bilgul-tă obsedat de Cuzmei îl poartă pe toți, pe calea rătăirii, la capătul puterilor.

Fără grime sau accesorii de îmbătrânire, tinerii interpreți joacă roluri ce depășesc virsta și experienta lor de viață. Ideea schimbării ipostazelor între Natasa Raab (Severina) — Emilia Popescu (Nectara), Mihai Coadă (Cuzmei) — Anghel Rababoc (Teofil) — purtători, pe rând, ai unei cocose, ca semn al renunțării la verticalitate — mi se pare salutară și bine finalizată din punct de vedere actoricesc, fiind posibilitatea acestor tineri, nu doar să se manifeste în registru total opus, ci să se și afirmă decisiv, ca talențe autentice.

La început fermă, mohorită, Severina Natasei Raab se conturează ca per-

soara a noapte vom pleca spre Bilbao. A-cum bem ultimul pahar de bere la Gatsby în timp ce urmărind cu îngrijorare ceea ce se petrece pe mări. Furtuna extraordinară au distrus instalații în portul Rotterdam, au rupt baliza mai multe nave au esuat între stânci pe coasta de est a Angliei. Furtuna se deplasează către capul Finistere traversind golul Biscava. Noi deasemenea vom traversa golul asta. Dar aici, la Gatsby, e liniște, o viață patriarhală ce își are izvorul în toate lucrurile prezente transferă motivele de nervozitate în stări letargice o somolență perversă cheamă mănușă pentru poate nu-i dracu chiar așa de negru, tonomatul îngrănit melodii sentimentale vechi, povesti cu fete priozite de iubire, dar nouă nu ne mai arde de nimic, vrem acasă, ascuns în mizerul iubitelor noastre ce nu se asemănă cu nimic pe lume, gândurile lor ne cheamă glasuri amol-ficite de dorul nebul se prelungesc într-un răsărit în care vom rămâne captivi pentru totdeauna dar casa e departe, distanța nemiloasă sinușă inima închipte scrisori de dragoste subtile ce le îmbracă în vesminte feshinți pentru a ne proteja de frigul de afară.

Scrisori ce ne vor arunca noaptea în brate în-torsi în somnul cu mîna de levăntică. Noaptea străbătute în spatele furtunii traversind Biscava au apartinut în întregime Spaniei, obsesia oricărui muritor ce nu vrea să lase pămîntul să triumfe asupra-i înainte de a vedea cu ochii proprii Iluzia. Căci Spania este mai mult decit oricare altă țară de pe glob, himeră ce adună în ea întreg orgoliul momentelor de nobilită nempunire trăite de-a lungul și de-a-laut existentel.

Spania mi-a intrat în vise demult, cind elev prin clasele primare. m-am apucat să citesc o carte foarte veche dată de popa din sat ce se cheama „Nodul zburător sau misteriele curții din Madrid”. Cartea era ilustrată și avea o limbă aproape imposibilă. Cu toate astea peste zestre proprie de imagini ale noapților mele de copil, s-au adăugat altele ce n-aveau să dispară niciodată, altele ce închipuiau o țară fabuloasă cu oameni arși de pasiuni extraordinare zburători livide din care doar ochii căzuți în orbite aduceau un semn că viața continuă să pulzeze îndărătul mării de oase și piele răzbuie o ecografie condusă de un soare nemilos și ucigas către forme de peisaj lunar unde viața e un accident de-abia tolerat și în orice caz un act de mare curaj femei clemente de iubiri ne-nărturite, obsedate de vise singuratic, cu singura locoană, cea a iubitului, supraușă peste strările groase prin care un cer neîndurător trimite rar

legerii mele, văzduhul s-a populat cu fantome tot mai greu de manevrat, buchi de peisaj visat s-au alcătuit într-un puzzle căruia l-am pierdut cheia.

Sigur, nu aveam să văd Spania, ci doar un oraș al Țării Basculor, marile provincii din interior vor rămîne tot acolo în via, înțururi ce nu vor coborî la nivelul posibilităților, mele poate niciodată, cu toate astea chiar și cît mi se oferă acum reprezentă un dar neasemuit de mare. Fantezile li e suficientă o piatră, o crăpătură a pămîntului, o tufă uscată pentru a construi lumea de la care se revendică, pentru a înoda toată ȧșatura ce ține în ordine și dă sens unui univers aflat demult în tine și care acum se cere doar confruntat cu elemente capabile să-i dea consistență. Va fi o experiență fragmentară incompletă, poate nelipsită de semnificatii adinci, știu asta, dar omul este născut într-o clipă mediocră a universului și de aceea absolutul îi e refuzat din start, nu poate duce o experiență la capătul ultim, nimic din ceea ce face nu poate prinde globalitatea, uritoarele au prezis gresit orbite astrilor favorabili în afară de trăire totul e fragmentat și noi nu facem decit să adunăm fragmente și să construim fragmente și mai mari, pînă cînd ni se pare că am obosit. Ca reflex al neputinței de a întreprinde ceva definitiv omul inventează literatura. Literatura, cred, este darul cel mai de preț al clipei de mai înainte.

Orașul ziua este de un geometrism derutant. Cu foarte rare excepții toate străzile sint paralele și perpendiculare avînd clădiri cu aproximativ același rezim de înălțime, astfel estî dintr-odată prins între sute de străzi în genul bulevardului Magheru. Este aproape o imposibilitate să reconstitui un drum oarecum la-ntimplare. Labirinturile care-si trag misterul dintr-o raționalitate perversă rămîn desigur cele mai reusite. Toate străzile sint la fel de circulare, cu tot alia lume, cu tot altea magazine, și-uri enuzante de masini, lucru ce mărește de-uta. Singura stradă oarecum diferită rămîne Avenida de Movala, o splendidă arteră care, lucru ieșit cu totul din comun pentru urbanistica de aici, are chiar și citiva copaci pe margine.

Îi gășesc oarecari acuze în chiar data actului modernizării. Întreg orașul nou fiind construit pe la jumătatea secolului trecut, nu putea căpăta decit o expresie geometrică barocă, susținută de clădiri importante, puternice și cu ornamentație eclectică, greoaie. Palatul Diputacion Nacional, spre

clie o rămășiță de nor alb în chilia îngustă a castelului, o nevoie orgolioasă de a supune realul la percepție imaginariului.

Tirziu aveau să coboare spre mine Cervantes, El Greco, Goya, Calderon, Lorca, dar aceștia n-au reușit să risipească misterul născut atunci și nici să adauge mistere noi, ci au săpat mai adinc arderile deja începute, dificultăți suplimentare au apărut pe orizontul precar al înțe-

leoniada teodorescu

Așteptări

Vaiul se răsfată pe un mal pustiu, Pe nisip se lasă-albastrul străvezii, Urme de pași de val se sparg Și pleacă ușor, ușor în larg

Și-o umbră pică-ncet, Aproape cu regret.

Malul se răsfată cu un val bolind, Vine-un pic de ceață, ca un suflet blind, Malul ba e, ba nu mai e, Iar stinca pare-a fi orice

Și-o umbră pică-ncet, Aproape cu regret.

Umbră se răsfată cu un val și-un mal, Poate nici nu știe ce e mal, ce-i val, Dar pe-omîndu-le-a ascuns Și valul-n larg n-a mai ajuns.

Și-o rază vine-ncet Cu un regret secret.

ridicol printr-un refuz din partea Nectarei, preferă să fie atent cu Severina, Anghel Rababoc are un joc rezervat economic, al nuanțelor discrete. Cînd va îndrăzni să ridice privirea asupra Nectarei, timpul îmbătrînirii psihice îi va marca și evoluția exterioră. Glas bun, gesturi simple, prezență scenică.

Adrian Titiien este bătrînul venit de la țară să-și vîndă fiul. Sîrșos, inteligent, lent, grec în mișcări, Titiien reușește să creze senzația virstei ce-l apasă pe umeri hitrului Pană, dar și drama părintelui evitat de fiu. Sufărînta lui e demnă fără lamentări exterioare. Viulul birocratului, al parvenirii al fetselor principii de ordine și morală își gășesc un reprezentant în Seful biroului, interpretat de Mihai Bica.

Față de platiitudinea rolurilor jucate în cinema, Diana Gheorghian este și ea o revelație. Folosită pînă acum doar pentru rolurile ei exterioare, Diana joacă aici o blată femeie de serviciu (curieră, poate), o femeie simplă, de la țară, care-și cere dreptul la viață făcînd ce fac cellatii. Valențica e omul pe firmă de care se slujeșc toți și de care nu are nimeni nevoie. Tînăra actriță își modifică mersul, își curbează șira spinării, își construiește gesturi rigide, scadate, de robot, încearcă să vorbească grosier, tărănoște, cu voce tare. În așa fel încit Valențica poate fi cînd aspră, cînd bună și tristă, cînd sincer umilită, cînd dezilnțată și ca o harpie.

Aurelian Burtca, Marius Rogojinschi, aite aparitii interesante. Actotindu-se într-un exercițiu actoricesc de calitate, Stress este, pentru I.A.T.C., o bună carte de vizită.

Nicoleta Gherghel

vasile datcu

legerii mele, văzduhul s-a populat cu fantome tot mai greu de manevrat, buchi de peisaj visat s-au alcătuit într-un puzzle căruia l-am pierdut cheia.

Sigur, nu aveam să văd Spania, ci doar un oraș al Țării Basculor, marile provincii din interior vor rămîne tot acolo în via, înțururi ce nu vor coborî la nivelul posibilităților, mele poate niciodată, cu toate astea chiar și cît mi se oferă acum reprezentă un dar neasemuit de mare. Fantezile li e suficientă o piatră, o crăpătură a pămîntului, o tufă uscată pentru a construi lumea de la care se revendică, pentru a înoda toată ȧșatura ce ține în ordine și dă sens unui univers aflat demult în tine și care acum se cere doar confruntat cu elemente capabile să-i dea consistență. Va fi o experiență fragmentară incompletă, poate nelipsită de semnificatii adinci, știu asta, dar omul este născut într-o clipă mediocră a universului și de aceea absolutul îi e refuzat din start, nu poate duce o experiență la capătul ultim, nimic din ceea ce face nu poate prinde globalitatea, uritoarele au prezis gresit orbite astrilor favorabili în afară de trăire totul e fragmentat și noi nu facem decit să adunăm fragmente și să construim fragmente și mai mari, pînă cînd ni se pare că am obosit. Ca reflex al neputinței de a întreprinde ceva definitiv omul inventează literatura. Literatura, cred, este darul cel mai de preț al clipei de mai înainte.

Orașul ziua este de un geometrism derutant. Cu foarte rare excepții toate străzile sint paralele și perpendiculare avînd clădiri cu aproximativ același rezim de înălțime, astfel estî dintr-odată prins între sute de străzi în genul bulevardului Magheru. Este aproape o imposibilitate să reconstitui un drum oarecum la-ntimplare. Labirinturile care-si trag misterul dintr-o raționalitate perversă rămîn desigur cele mai reusite. Toate străzile sint la fel de circulare, cu tot alia lume, cu tot altea magazine, și-uri enuzante de masini, lucru ce mărește de-uta. Singura stradă oarecum diferită rămîne Avenida de Movala, o splendidă arteră care, lucru ieșit cu totul din comun pentru urbanistica de aici, are chiar și citiva copaci pe margine.

Îi gășesc oarecari acuze în chiar data actului modernizării. Întreg orașul nou fiind construit pe la jumătatea secolului trecut, nu putea căpăta decit o expresie geometrică barocă, susținută de clădiri importante, puternice și cu ornamentație eclectică, greoaie. Palatul Diputacion Nacional, spre

clie o rămășiță de nor alb în chilia îngustă a castelului, o nevoie orgolioasă de a supune realul la percepție imaginariului.

Tirziu aveau să coboare spre mine Cervantes, El Greco, Goya, Calderon, Lorca, dar aceștia n-au reușit să risipească misterul născut atunci și nici să adauge mistere noi, ci au săpat mai adinc arderile deja începute, dificultăți suplimentare au apărut pe orizontul precar al înțe-

leoniada teodorescu

Așteptări

Vaiul se răsfată pe un mal pustiu, Pe nisip se lasă-albastrul străvezii, Urme de pași de val se sparg Și pleacă ușor, ușor în larg

Și-o umbră pică-ncet, Aproape cu regret.

Malul se răsfată cu un val bolind, Vine-un pic de ceață, ca un suflet blind, Malul ba e, ba nu mai e, Iar stinca pare-a fi orice

Și-o umbră pică-ncet, Aproape cu regret.

Umbră se răsfată cu un val și-un mal, Poate nici nu știe ce e mal, ce-i val, Dar pe-omîndu-le-a ascuns Și valul-n larg n-a mai ajuns.

Și-o rază vine-ncet Cu un regret secret.

ridicol printr-un refuz din partea Nectarei, preferă să fie atent cu Severina, Anghel Rababoc are un joc rezervat economic, al nuanțelor discrete. Cînd va îndrăzni să ridice privirea asupra Nectarei, timpul îmbătrînirii psihice îi va marca și evoluția exterioră. Glas bun, gesturi simple, prezență scenică.

Adrian Titiien este bătrînul venit de la țară să-și vîndă fiul. Sîrșos, inteligent, lent, grec în mișcări, Titiien reușește să creze senzația virstei ce-l apasă pe umeri hitrului Pană, dar și drama părintelui evitat de fiu. Sufărînta lui e demnă fără lamentări exterioare. Viulul birocratului, al parvenirii al fetselor principii de ordine și morală își gășesc un reprezentant în Seful biroului, interpretat de Mihai Bica.

Față de platiitudinea rolurilor jucate în cinema, Diana Gheorghian este și ea o revelație. Folosită pînă acum doar pentru rolurile ei exterioare, Diana joacă aici o blată femeie de serviciu (curieră, poate), o femeie simplă, de la țară, care-și cere dreptul la viață făcînd ce fac cellatii. Valențica e omul pe firmă de care se slujeșc toți și de care nu are nimeni nevoie. Tînăra actriță își modifică mersul, își curbează șira spinării, își construiește gesturi rigide, scadate, de robot, încearcă să vorbească grosier, tărănoște, cu voce tare. În așa fel încit Valențica poate fi cînd aspră, cînd bună și tristă, cînd sincer umilită, cînd dezilnțată și ca o harpie.

Aurelian Burtca, Marius Rogojinschi, aite aparitii interesante. Actotindu-se într-un exercițiu actoricesc de calitate, Stress este, pentru I.A.T.C., o bună carte de vizită.

Nicoleta Gherghel

exemplu, e alt de cludat ornamentat. Incit pare un fragment de peșteră unde stalactite curioase încurcă direcțiile firești ale materiei, propunînd spiritului un joc greoi și derutant de forme în alcătuire. Se vede aici o neliniște intîlnită și la turlele catedralelor, ce-l amută pe tulburătorul Gaudi cu ale sale cosmare pietrificate, expresia poate cea mai tipică a zbulucului unui popor atît de solicitat de istorie.

Oricum, sint multe fațade bizare în orașul asta, aflat la mare distanță de echilibrul, sobrietatea și oarecum uscăciunea fațadelor nordice. Aici se încearcă o curioasă rezolvare a tendinței de a spune mai mult și totodată de a ascunde mai mult. Rezultatul nu mărturisește pînă la urmă decit încurcătura la care conduce tendința asta aproape truedia ei. Căci fațadele, de o fătarnică organcitate, sint exoresia cea mai vie a unui orgoliu nedescășit în intenție o durere profundă deschide vălătucii contorsionati și nerfizi ai motivelor florale, făcînd să cureă din gestul curb al zidului obsesi nemiloșe și dense, sufletul nu se lasă răcălit de cele cîteva arabescuri ale pietrei, e un furt efemer drama nu-i transferată zidului decit atît cît tine actual manufacturilor ororii-zis. Bilbao se vrea un oraș orgolios, uniform orgolios, ceea ce în mare îl reușeste. La imoresia asta mai mărită și un aer vag cosmopolit venit de pretutindeni din birourile marilor bănci din mazzoline, de la nenumăratele manifestări culturale internationale o oarecare alură enofază a străzii. Si ca armentataiei că nu-l limescă nimie Bilbao define și cea mai fainoasă matedră a timunilor meoicre El Corte Indes — un limes supermaspau unde omul vine al-și dă oholul unde-si construiește ziua de mîine cu viața de dincolo, unde lincn toate satisfactiile materiale cu nitință de la nitința de amăntușă la phicului în palmă tot ceea ce omul a produs și nu ste exact de ce se află aici pentru ca omul să vină și să i se închine, să-si lase zilele lunile sau anii de sudare într-o părășeală aproape continuă, uite obiectul, nu e obiectul, joacă seriosă de oameni mari, înertoriatori de mari și îngrijoratori de oameni. Fațada mazzolinului dinspre Gran via De Looez de Haro este simtomatată: un zid imens, drept, fără nici o deschidere, opac, gol, dur, pe care joacă intruna bucăți de staniol ce trimit străzii o lumină mincinoasă un reflex al lumii mereu neclar. Indecis, o imagine capcană ce poate limesna orice, chiar și teribila caicalma evidentiată în dimensiunea acilă impusă de institutia aceasta, dar tot atît de bine poate semnifica scilpicul atrăgător al unui amărît de licurici de care te lași atras ca de cine știe ce revelație.

(fragmente de roman)

Luna este plină. Plină chiar o fi? Nu mai este noapte. Nu-s nici zori de zi, la o cintat cocouș bleg, Nici nu-l ascult, nici nu-nțeleg.

Dar norul vine-ncet Pe drumul violet.

Cerul este galben, aerul e roz, Calcă drept pe stradă un grozav matroz. Dar strada nu-i un adăpost Și nici măcar un rost

Și crește-ncet și fin Un traged rozmarin.

Cerul e albastru, poate chiar stupid, Calcă drept pe stradă un matroz candid, Nu-i pic de mare, pic de val, Se-aude un leneș pas de cal.

Și crește-ncet și fin Un traged rozmarin.

Cerul se pleoștește peste noi acum, Popul se preface-ncet, încet în scrum, Matrozul nu e nicăieri, Dar totul parcă-a fost mai ieri.

Și se pleoștește lin Un traged rozmarin.

Ceea ce încearcă, pe drept cuvint, să demonștreze susținătorii unei „noi geografii literare” — este pregnant conturat în cimpul artelor plastice; tocare artistice puternice, grupări cu personalități creatoare de primă mărime se gășesc la Bacău ori Pitești, Baia Mare (dincolo de tradiționala „Școală de la Baia Mare” ale căreia elemente de direcție sint de mult estom-pate, dacă nu chiar dispărute, în pictura zilelor noastre) cu cerul său translucid de albastru, Oradea, Satu Mare, Bacău ori Brașov, Deva ori Sighetu Marmatiei, fără a mai numi orașele de reală tradiție Cluj-Napoca, Timisoara, Arad, Iași, Tirgu Mures, Constanța, care atî, atras și au grupat pictorii încă de la începutul secolului prin bogăția motivelor picturale, a subiectelor oferite de harul naturii.

Este și cazul pictorului Violei Nimigeanu, născut în anul 1950 și rădînd în orașul dintr-o înaltăte măguri, Vi-gel de Sus, care a fost prezent cu o nouă personală la Galeșile Municipiului București. Cele 75 de simeze (55 pinze în ulei) se constituie prin varietatea lor — peisaj, portret, compozitie, — într-o pleoacă pentru sim-neritate în fața naturii și în fața omu-lui; ambele teme fiind o suită de momente din diferite clipe calendaris-tice, iarna la minus douăzeci de grade, cu transparența sticlei de gheață în

oglinzile măgurilor înzăpezite ori toamne ploioase cu ceață acamogită de lina dimineții, văjie cu aburul respirației lor de seară ori cu umbrele învalutoare în streșinile lovite de lumină franjurată de fulger ca niște bice de frig ori dealuri întom-nate cu dimineții regășite în ochi de rouă ca niște ferestre umede de culoare într-o continuă curgere. În toate pictorul acceptă condițiile vremii pictînd în mijlocul naturii cu planșeta înghetată pe la margini, aspect care se va imprima în pinzele sale prin gradul intens de percepere a luminii cu toate simțurile, prin stă-rile afective diferite, în funcție de clipă, alindindu-și atitudinea plastică prin culori ori prin banalul cărbune care-și mărește expresivitatea poate tocmă datorită „lacrimel” izgonită în perlă prin convenție cu sine.

În cluda faptului că artistul a absolvit Institutul „Ion Andreescu” mai pe urmă, Institutul de artă „Nicolae Grigorescu”, avîndu-l ca mentor pe pictorul Vasile Grigore, din toate datele sale, care-l definesc limbajul pictural ordonat pe forță și culoare, pe un discret echilibru în sondarea rea-pozitie, — într-o pleoacă pentru sim-neritate în fața naturii și în fața omu-lui; ambele teme fiind o suită de momente din diferite clipe calendaris-tice, iarna la minus douăzeci de grade, cu transparența sticlei de gheață în

oglinzile măgurilor înzăpezite ori toamne ploioase cu ceață acamogită de lina dimineții, văjie cu aburul respirației lor de seară ori cu umbrele învalutoare în streșinile lovite de lumină franjurată de fulger ca niște bice de frig ori dealuri întom-nate cu dimineții regășite în ochi de rouă ca niște ferestre umede de culoare într-o continuă curgere. În toate pictorul acceptă condițiile vremii pictînd în mijlocul naturii cu planșeta înghetată pe la margini, aspect care se va imprima în pinzele sale prin gradul intens de percepere a luminii cu toate simțurile, prin stă-rile afective diferite, în funcție de clipă, alindindu-și atitudinea plastică prin culori ori prin banalul cărbune care-și mărește expresivitatea poate tocmă datorită „lacrimel” izgonită în perlă prin convenție cu sine.

În cluda faptului că artistul a absolvit Institutul „Ion Andreescu” mai pe urmă, Institutul de artă „Nicolae Grigorescu”, avîndu-l ca mentor pe pictorul Vasile Grigore, din toate datele sale, care-l definesc limbajul pictural ordonat pe forță și culoare, pe un discret echilibru în sondarea rea-pozitie, — într-o pleoacă pentru sim-neritate în fața naturii și în fața omu-lui; ambele teme fiind o suită de momente din diferite clipe calendaris-tice, iarna la minus douăzeci de grade, cu transparența sticlei de gheață în

oglinzile măgurilor înzăpezite ori toamne ploioase cu ceață acamogită de lina dimineții, văjie cu aburul respirației lor de seară ori cu umbrele învalutoare în streșinile lovite de lumină franjurată de fulger ca niște bice de frig ori dealuri întom-nate cu dimineții regășite în ochi de rouă ca niște ferestre umede de culoare într-o continuă curgere. În toate pictorul acceptă condițiile vremii pictînd în mijlocul naturii cu planșeta înghetată pe la margini, aspect care se va imprima în pinzele sale prin gradul intens de percepere a luminii cu toate simțurile, prin stă-rile afective diferite, în funcție de clipă, alindindu-și atitudinea plastică prin culori ori prin banalul cărbune care-și mărește expresivitatea poate tocmă datorită „lacrimel” izgonită în perlă prin convenție cu sine.

În cluda faptului că artistul a absolvit Institutul „Ion Andreescu” mai pe urmă, Institutul de artă „Nicolae Grigorescu”, avîndu-l ca mentor pe pictorul Vasile Grigore, din toate datele sale, care-l definesc limbajul pictural ordonat pe forță și culoare, pe un discret echilibru în sondarea rea-pozitie, — într-o pleoacă pentru sim-neritate în fața naturii și în fața omu-lui; ambele teme fiind o suită de momente din diferite clipe calendaris-tice, iarna la minus douăzeci de grade, cu transparența sticlei de gheață în

luca onul

Cantilenă

In memoriam NICHITA ȘTANESCU

Să fii pe-o targă de zăpezi Cărat la un spital de fluturi, Și lingă-un crin să-nngenuchezi Ca lingă-un lacrimar de ciuturi, Și lingă-un crin să-nngenuchezi Ca lingă-un lacrimar de ciuturi.

Să fii pe-o targă de lucernă Cărat la un spital de-albine, Garoafe arborate-n bernă S-anunțe un doliu de stamine, Garoafe arborate-n bernă S-anunțe un doliu de stamine.

Să fii pe-o targă de pămînt Cărat la un spital de ciute, Să uit că-n Dumneavoastră-i sfînt Un frig ce single-mi asmute, Să uit că-n Dumneavoastră-i sfînt Un frig ce single-mi asmute.

Să fii pe-o targă de pămînt Cărat la un spital de ciute, Să uit că-n Dumneavoastră-i sfînt Un frig ce single-mi asmute, Să uit că-n Dumneavoastră-i sfînt Un frig ce single-mi asmute.

Pendul

Robit de-a singelui aripe Ronegi un trup fără-ncetare Pe care-i propui în orbe clipe Și-i noștii ferit de mutilare.

Inchizi mereu și redeschizi Cu mult neșat și nepăsare Oceanul aștilor lichizi — Sfînt crug al lumilor primare.

Prin pulberi roșii pînă unde E totul zbor sau aminare Cînd păsări albe cad în unde Spre munți de perle orbitoare.

De pretutindeni sau niciunde O sete grea, șovăitoare, De ne-nțelesuri se pătrunde Precum un cer prelinis în mare...

Cînd trupul tău îl simt oriunde PENDUL în veșnică mișcare l...

Artă poetică I

Mă ține pinza de păianjen, Și Roua-n galaxia ei, Dar nu mă ține Piramida În care dorm și am idei.

Visez că florile au gheare, Și macii verii-s în cătuși, Cînd ochii mi-s o-ncinerare De rugul altor ochi răpuși.

Visez un Foc ce stînge apa, Și-o apă ce aprinde-un Foc, Cînd ochii mi-s o-ncinerare De vidul care îl invoc.

Visez mari ierbi otrăvitoare La timpel înflorindu-mi des, Cînd mă scufund fără-ncetare În verdele de singe-ales.

Mă ține raza de lumină Pe care pînă-n vis cobor, Dar nu mă ține, vai, știu, VERBUL De care toți Poeții mor l...

Cenușă și verdeață

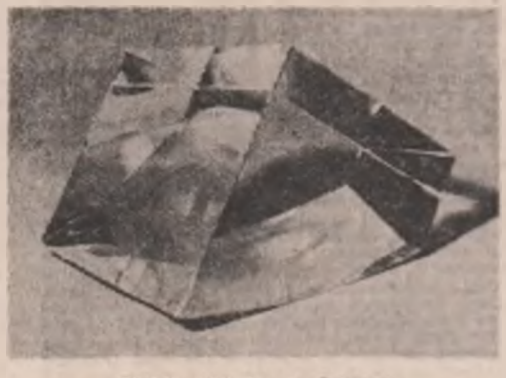

REMEMORĂRI

D-ale vieții

1. -am să știu niciodată, deși am făcut zeci de supoziții, ce căuta femeia aceea imbrăcată în ochi de mătase așteptând resemnată într-o stație pustie pe...

- Cu mama și cu un prieten al ei fiind am fost la munte. se impacientază tatăl. - Unde la munte, cind am fost cu mama și cu un prieten al ei și am văzut o cascadă...

Cătălin Hrimiuc: „Prismă”

Nu mai am vreme, din păcate, să asist la restul dialogului deoarece trebuie să cobor la prima. Și în timp ce cobor mă gândesc ce simplu era ca inventivul tată să fi spus în loc de cascada - stăvilă...

3. În fiecare dimineață, un cunoscut antrenor de fotbal face jogging traversind în pas sălăz Cismicului sub privirile aprobatoare sau curioase ale trecătorilor. Auzit multe aprecieri sonore referitoare la pașii săi...

4. Greșeli din extemporalele elevilor spicuite de corespondențel nostru: Despre Carabou: Caraboușul cind zboară este distrus de cășă...

Despre Carabou: Caraboușul cind zboară este distrus de cășă. Caraboușul este un mamifer nevertebrat. Vaza Caraboușului nu este substanțiată otrăvitoare...

Despre ereditate. Noi dacă privim mai mulți pu: de o dată vom constata că nu seamănă la fel. Tot așa un individ dintr-o specie nu poate sămănească cu un individ din altă specie...

Mircea Micu

Vocea arhivelor

Urmare din pag. 1

colociei. E cazul lui Perpessicus, bunăoară, ale cărui merite excepționale rămân, desigur, în primul rând ca autor al monumentalei ediții. Său cazul mai recent al lui Corneliu M. Popescu...

gă citeva fișe. În Presa din 29 martie 1879, „un începător intr-ale gazetăriei”. C. Disescu, dă ca pilă de versuri proaste o strofă din Floare albăstră...

Don Popoici: „Vas”

Un bilet al lui A.D. Xenopol adresat lui Eminescu. Iată acasă la poet, suna astăzi. „Neamău-te-am / Căutatu-te-am / Negăsitu-te-am / Mult doritu-te-am”...

Nu होते de interes sînt și cele șapte convorbiri ale lui Augustin Z. N. Pop pe teme de eminescologie, datorite unor interviuri. În 1880, de pildă, eminescologul își exprimă convingerea că e necesar să deosebiți stadiul biografic...

Despre ereditate. Noi dacă privim mai mulți pu: de o dată vom constata că nu seamănă la fel. Tot așa un individ dintr-o specie nu poate sămănească cu un individ din altă specie...

Omul de zăpadă

- lui Nicolae Velea -

Sub șcutul de gheață scincește Omul de zăpadă!

A rămas singur, cu noaptea lui, și rădă la stele; acolo, rezemat de peretele Hanului de Zăpadă, sub arborii de zăpadă, la marginea drumului, acolo!

Orsul și de zăpadă, noaptea și de zăpadă, moartea și de zăpadă. Zăpada vine ca o lăcustă albă în zbor și paște barba Omului de Zăpadă...

mergi acasă, Omule de Zăpadă! E prea frumos - să mai plece! E prea frumos visul Omului de Zăpadă, el fuge cu două patine de argint peste ghețuri...

Acolo, lângă Hanul de Zăpadă, sub arborii de zăpadă, totdeauna va ninge violet. Va ninge la sfîrșit de ianuarie, în iunie și iulie va ninge și Omul de Zăpadă ne va zîmbi rezemat de zidul de tăcere al Hanului de Zăpadă...

Nicolae Grigore Mărășanu

CUMPĂNĂ

Așchii

- I. Umbra pomului - o noapte mică. II. Si ești roșu s-ar mai putea face din bețe vierte între spîrte! III. Sentimental va înduleci în continuare lumea, chiar dacă sentimentalul va fi scotit un barbar...

VI. Femeia fără oglindă. Ea ieșise din inștitățile cu o mină întinsă ca orbii și se privea în oglinda acusă în cersul palmei; și ce alaltă mină își aranja din mers zăluzii. Oglinda era adîncă, putea să încapă în ea un oras întreg...

George Alboiu

Alți „poeți ai cîmpiei”

Urmare din pag. 1

logică cu străvechime și cu ptea s-o comunice mai degrabă pe acesta, lăsînd de o parte ceea ce este exercițiu pîră viitor. Clasicistă, arătînd complicații imagistice care lasă să se întrevadă cu greu tabloul original...

plăcută, rezultată prin exers de încifrare („promisia mea Sahara”) Spiritul de geometrie surgură în general omul, pe care totuși o presimțim dincolo de simetriile obținute cu storfări și poezii și remarcabil în aceste alcătuirii cu aer abstract, ca în aceste „Semne”...

Generația viitorului

Urmare din pag. 1

generație de astăzi este generația de sfîrșit de secol și mileniu și vi ea care are obligația de a continua revoluția tehnico-științifică în mileniu al treilea cînd țara noastră va pași în noua societate, superior, organizată din toate punctele de vedere, societatea comunistă...

nu numai de incurajare, în cadrul festivalurilor studențesce, iar cele mai valoroase beneficiind de participare și lauri în cadrul Festivalului „Cîntarea României”, gradul mod de manifestare a spiritualității românești inițiat de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu...

CONFABULE

Spre seară cînd se aluneacă în somn acolo unde Silene avea obiceiul să se odihnească din cînd în cînd așezîndu-și templu pe umărul rotund al unei carite - Aglia - așază și acolo a înflorit o piatră albă din ea s-au ridicat mai înții două brațe prelungi pe urmă petalele s-au desprins și între ele au răsărit ochii tăi albi și de piatră.

Iulian Neacșu

Unitatea în diversitate

Urmare din pag. 1

și intermediar în această creație și este, de asemenea, strat genetic hotărîtor, al său „origo”. Totul, de la rațiune și pînă la ideologie, de la suflet și la psihologie de creație, aparține unui european, unui spirit care, venind din Bucovina românilor unde stau încă ascunse straturi balte, adăra soarele mediteranean și clasicitatea poemului grec...

rit tutelar, unde geografia unitară și istoria comună nu sting concluziile specifice. Această lume a unității în diversitate și care face ca valorile să se regăsească într-o realitate entelehială fără a se despărți prin accente condiționate de timp și de loc, își găsește acum în Modest Morariu unul dintre admiratorii lui-cizi și, cu probabilitate, sufletul cel mai limpez, și aderent cu naturalele la această idee, din literatura română de azi...

Puține sînt, în esențistica produsă la Dunăre și în Carpați, documentele de adeziune fină și de penetrație fără exaltării în acest univers uman pe care îl denumim (cu un termen la fel de precis și de imprecis ca și „lucrul în sine”) Europa; însă contribuțiile lui Modest Morariu adunate, între altele, în două culegeri cu adevărat memorabile „Între relativ și absolut” și „Itinerariu” sînt dintre ele. Eselistica lui este un admirabil, însă românesc, „Itinerariu spiritual”.

Ion Tămăianu: „Pește”

Toate focurile, focul

Urmare din pag. a 8-a

strigă Roland cit poate de tare, și înainte de a îndepărta receptorul de la ureche reușește să auză cîciul de la celălalt capăt al firului, arcul care dă drumul săgeții sale inofensive. Paralizat, stîndu-se incapabil să evite plasa ce nu va intriza să-l înfășoare, Marco îl înfruntă pe uriașul negru cu spada-i prea scurț imobilizată în brațul său întins. Gigantul săbește plasa o dată, de două ori, o apucă din nou căuțînd poziția cea mai favorabilă, o mai răsucește încă o dată ca și cum ar dori să prelungească strigătele publicului care-l încită să-și doboare definitiv adversarul și coboară tridentul îndepărțîndu-se puțin pentru a arunca plasa cu și mai multă putere...

„Nu se întîmplă prea des”, zice proconsulul întorcîndu-se spre Irene. „Ca doi gladiatori de asemenea talie să seucidă reciproc. Ne putem felicita că am văzut un spectacol deosebit. Am să-i scriu în noaptea asta fratelui meu ca să-l consolez pentru dezgustătorul său mariaj.” Irene vede mișcîndu-se brațul lui Marco, o

mișcare ușoară și inutilă, ca și cum ar dori să-și smulgă tridentul înfipit în măruntaie. Și-o imaginează pe proconsulul gol, întins pe nisip, cu același trident înțipit în trup. Dar proconsulul nu și-ar mișca brațul cu atîtă demnitate în ultima clipă ar tipa ca din gura de sarpe, implorînd iertare unui public indignat. Acceptînd mîna pe care s-o oferă soțul pentru a o ajuta să se ridice, mai privește încă o dată spre arșină; brațul nu se mai mișcă, tot ce mai poț să faci este să surzi, să te refugiezi în inteligență. Se pare că pisicii nu-i place rigiditatea lui Jeanne, stă tot rostogolită pe spate în așteptarea unei mișcări; iar apoi, ca și cum ar stînjește degetul acesta, care-l simte pe spate, miunna nemulțumită și se răsucește pentru a se îndepărta, deja uitată și somnorosă. „Scuză-mă că am venit la ora asta”, zice Sonia. „Ti-am văzut mașina la poartă, și-a fost prea mare tentația. Ti-a telefonat, nu-i așa?” Roland își caută o țigară. „Rău ai făcut”, spuse. „Se pare că astă seareă bărbăților, trebuia să-i spun eu, în fond sînt de mai mult de doi ani cu Jeanne și e totă bună”. „Ah, dar mi-a făcut plăcere”, zice Sonia turnîndu-și coniac. „N-am putut să-i erez niciodată atîta naivitate, nimic nu mă exasperază mai mult. Dacă-ți poți imagina că la început a ris, convînsă fiind că glumește”, Roland privește telefonul, se rîndeste la furtună. Acum o să sune iarăși Jeanne și o să-l înconjoare pentru că Sonia s-a așezat lângă el și-i mișcă pe păr în timp ce răsfoiește o revistă literară ca și cum ar căuta ilustrații. „Rău ai făcut”, repetă Roland atrăgînd-o pe Sonia spre el. „Venind la ora asta?”, ride Sonia, cedînd mișcărilor care caută înțel primul fermoar. Voulul violet acoperă umerii Irenei care se întoarce cu spatele la public, așteptînd ca proconsulul să salute pentru ultima oară. Printre ovăși răzbate de-a urz zgomot în mis-carea multimi, fuga precipitată a celor care se străbesează spre ieșire și spre galeriile din partea inferioară. Irene știe că acum sclavii vor țiri cadavrele și nu întoarce capul; îi face plăcere gîndul că proconsulul a acceptat invitația lui Licas de a cina la vila acestuia de pe malul lacului, unde aerul noapții o va ajuta să uite mirosul plebei ultimele strigăte, un brat miscîndu-se ușor ca și cum ar minzina pămîntul. Nu e greu să uiți cu toate că proconsulul o hărțuiește, evocîndu-i cu minuțiozitate trecutul care îl neliniștește; într-o zi Irene va zăsi metoda prin care și el s-a uite pentru totdeauna, și lumen s-a creată că a murit pur și simplu.

„Vei vedea ce a inventat buclărul nostru”, spune nevasta lui Licas. „La revenit poftă de mincare soțului meu și noaptea...”. Licas ride și-și salută prietenii, așteptînd ca proconsulul să deschidă calea spre galerie, după un ultim salut care se lasă așteptat, ca și cum s-ar complăce în a continua să privească arena unde se leagă și se tirăsc cadavrele. „Sînt atît de speriat”, spune Sonia sprînjîndu-și obrazul pe dreptul lui Roland care-i arăpăse adormit. „Nu spun asta”, soștește Roland, „sună ca o amabilitate”. „Nu mă crezi?”. ride Sonia. „Ba da, dar n-o spune acum. Să lumăm”. Caută pe masa joasă țigările, asază una între buzele Soniei, și-o adăpăie pe a lui, le arîndie în același timp. Se privește în oglindă. Roland aglă chibritul și-l pune pe masă într-un loc anume unde se află o scrumieră. Sonia adoarme prima, și el îi desprinde cu grijă țigara din gură, o pune lângă a lui, pe o masă, confundîndu-se ca și Sonia într-un somn greu și fără vise. Batista de pinză începe să ardă la marginea scrumieret, pîrîndu-se încet, cade pe covor lîngă grămada de haine și pîharul de coniac. O parte din public vociferază și se îngheștie în galeriile inferioare; proconsulul a mai salutat o dată, făcînd apoi un semn gârlit să-și deschidă calea. Licas, primul care înțelege, își arată pinza de pe vechea coșeră care începe să se rupă, în timp ce o ploaie de scintile se abate asupra publicului care caută derutat ieșirile. Strigînd un ordin, proconsulul o împinze pe Irene care continuă să stea cu spatele, nemiscată. „Repede, pînă nu se îngrămădesc cu toții în galeria inferioară”, strigă Licas precipitîndu-se înainte. Irene simte prima mirosul de ulei incens, incendii din deșezile subterane: în urmă-i copertina se prăbusește peste cei care se împing să-și facă drum printre trupurile amestecate, care blochează galeriile și așa destul de înguste. Sar cu sutele în arenă, căuțînd ieșiri, dar numai estompează imaginea, o buclă de pinză plutește pe deasupra flăcărilor și cade pe proconsul, înaintea ca acesta să se poată adăposti în pasul care duce spre galeria imperială. Irene se întoarce, auzîndu-l tipînd, îi smulge pinza pîrlită, apucînd-o delicat cu degetele. „Nu vom putea ieși”, spune, sînt îngrămădiți cu toții acolo jos, ca animalele”. Atunci Sonia țîră, vîrînd să se desprîndă din îmbrățișarea care-o arde încă din timpul somnului, și primul său urlet se confundă cu cel al lui Roland, care încearcă inutil să se ridice, sufocat de fumul negru. Se mai aude încă tipînd din ce în ce mai slab, cînd masina pompierilor atunze pe strada întesată de curioși. „Este la etajul zece”, spune locotenentul. „Va fi greu, vîntul bate din nord. Să mergem...”

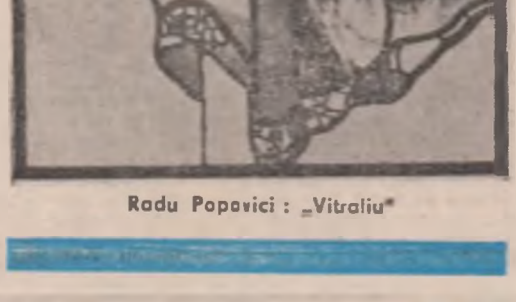
Joaze focurile, focul

JULIO CORTAZAR

asa va fi într-o bună zi statua sa, zădărnice ironic proconsulul în timp ce îndică brațul, fixându-l într-un gest de împietrit în ovațiile unui public pe care două ore de căldură nu l-au ostenit. A sosit momentul surprizei promise; proconsulul coboară brațul, își privește soția care-i răspunde cu surisul inexpresiv al ceremoniilor. Irene nu știe ce va urma, dar îi e totna, chiar și ceva neașteptat poate deveni obișnuit pentru ea, ea a învățat să-l susțină proconsulul, să-l privească cu aceeași indiferență atît de detestată de acesta. Fără să se întoarcă măcar spre arenă, își spune că zarurile fuseseră desigur aruncate și că urmarea avea să fie crudă și monotonă. Licas viticolului și nevasta lui, Urania, sînt primii care strigă un nume pe care mulțimea îl preia și-l repetă. Ei-am rezervat această surpriză, spune proconsulul. „Am fost asigurată că apreciezi stilul acestui gladiator”. Cu un suris studiat, Irene înclină capul în semn de mulțumire. „Pentru că ne faci onoare să ne însoțești, cu toate că jocurile te dezgustă”, adaugă proconsulul, „e de datorita mea să încerc să-ți ofer ceea ce te înalță în deosebit”. Este sarea lumii, înălțarea Licas. „Faci să coboare însăși umbra planetei Marte pe sărmana noastră arenă de provincie”. „Și n-ai văzut decît jumătate”, spune proconsulul, înmuindu-și buzele într-o cupă cu vin pe care o oferă apoi soției sale. Irene ia o înghițitură bună din băutura al cărei parfum fin paie să mai îndepărteze ceva din persistentul miros de singe și bălegar. În liniștea așteptării care s-a lăsat brusc tăind-i răsufărarea cu o precizie implacabilă, Marco înaintea spre centrul arenei; spada sa scurtă străluceste în soare, acolo unde vechea copertină lasă să treacă o rază piezișă de soare, iar scutul de bronz atîrnă neglijent în mîna sa stînga. „Nu ești înfrîntă cu învingătorul din Smitio”, întrebă Urania. „Faci să coboare însăși umbra planetei Marte pe sărmana noastră arenă de provincie”. „Și n-ai văzut decît jumătate”, spune proconsulul, înmuindu-și buzele într-o cupă cu vin pe care o oferă apoi soției sale. Irene ia o înghițitură bună din băutura al cărei parfum fin paie să mai îndepărteze ceva din persistentul miros de singe și bălegar. În liniștea așteptării care s-a lăsat brusc tăind-i răsufărarea cu o precizie implacabilă, Marco înaintea spre centrul arenei; spada sa scurtă străluceste în soare, acolo unde vechea copertină lasă să treacă o rază piezișă de soare, iar scutul de bronz atîrnă neglijent în mîna sa stînga. „Nu ești înfrîntă cu învingătorul din Smitio”, întrebă Urania.

asupra cadavrului unui trac căruia i s-a tăiat cu multă îndemănare capul. Înaintea de a forma numărul lui Roland, mîna lui Jeanne s-a plimbat pe paginile unei reviste de modă, pe un flacon cu pastile calmante, pe spinarea pisicii ghemuite pe canapea. După care auzi vocea lui Roland spunînd „Alo”, vocea lui, puțin adormită, și brusc Jeanne avu senzația ridicolului, sentimentul că-i va spune lui Roland, acestui unic și ironic spectator ce fumează într-o îngăduitoare tăcere, acel ceva care o va încadra exact în categoria femeilor care se lamentează la telefon. „Sint eu”, spune Jeanne, mult mult pentru sine decît pentru tăcerea de la celălalt capăt al firului unde dansează, ca pe un fundal imaginar, cîteva frînturi de sunet. „Își privește mîna care a mișcat distrat psihica înainte de a forma numărul de telefon (și nu se audă altă cifră în telefon, nu-l o voce distanțată care dictează numerele cuiva care nu vorbește, care stă acolo doar pentru a copia supus?), refuzînd să creadă că mîna care a luat și care a lăsat din nou flaconul cu pastile este mîna ei, că vocea care tocmai a repetat: „Sint eu”, este propria ei voce, la capătul puerilor. Din orgoliu, să tacă să pună încet receptorul la loc pe furcă, să rămîna pur și simplu singură. „Sonia tocmai a plecat”, spune Jeanne, și ce trebuia să spună s-a spus, ridicolul începe, cu micul său infern confortabil.

„Ah”, zice Roland, aprinzînd un chibrit. Jeanne aude distinct cum se aprinde chibritul, și ce se audă altă cifră în telefon, nu-l o voce distanțată care dictează numerele cuiva care nu vorbește, care stă acolo doar pentru a copia supus?), refuzînd să creadă că mîna care a luat și care a lăsat din nou flaconul cu pastile este mîna ei, că vocea care tocmai a repetat: „Sint eu”, este propria ei voce, la capătul puerilor. Din orgoliu, să tacă să pună încet receptorul la loc pe furcă, să rămîna pur și simplu singură. „Sonia tocmai a plecat”, spune Jeanne, și ce trebuia să spună s-a spus, ridicolul începe, cu micul său infern confortabil.

Rodu Popovici: „Viticolul”

știească din mințile gigantului negru și Marco are exact răgazul necesar pentru a-și feri trupul de plasă. Data viitoare — proconsulul e sigur de asta, și-și întoarce astfel capul încît numai Irene să-l vadă surzind — acum a profitat de acel mic răstimp în care este punctul slab al oricărui gladiator înarmat cu spada și scutul, și-și făcînd un pas înapoi, cu o mișcare fulgerătoare, ferindu-și pieptul descoperit. Dar Marco nu menține distanța, stă cu picioarele încoavate ca și cum s-ar pregăti să sară, în vreme ce gigantul apucă cu repeziune gîsla pregătindu-se pentru noul atac. „E pierdut”, se gîndește Irene fără a-l privi pe proconsulul care, în ge-niste dulciuri de pe tava pe care i-o oferă Urania. „Nu mai e cel de altădată”, se gîndește Licas, lamentîndu-se pentru pariul făcut. Marco s-a încoavotat puțin, urmărind mișcarea circulară a gladiatorului negru; și singurul care încă nu știe ceea ce cu toții presimt, și, ghemuit, pînă de o altă ocazie, de vago Dezoriolau, îl pînă de ce nu a făcut ceea ce știa în impunea să facă. Ar avea nevoie de mai mult timp, de orele petrecute în tavernă după triumf pentru a înțelege poate motivul pentru care proconsulul nu-l va plăti în monezi de aur. Posomort, așteaptă un alt moment prielnic; poate spre sfîrșit stînd cu un picior pe capul și celălalt pe lîna sa, va putea întîlni din nou surisul soției proconsulului; dar nu el gîndește toate acestea; și cel care se gîndește la acest lucru nu mai crede deja că piciorul lui Marco va mai apăsa vreedată pieptul unui gladiator decapitat.

„Hotărăște-te”, spune Roland, „cel puțin dacă n-ai de gînd să mă îți toată seara să-l ascult pe tipul asta care dictează numerele cuiva care nu vorbește”. „Da”, zice Jeanne, „se audă ca de toate departe. Trei sute cincizeci și patru, două sute patruzeci și doi”. Un timp nu se mai aude decît vocea distanțată și monotonă. „In orice caz”, zice Roland, „folosește telefonul pentru ceva practic”. Răspunsul va putea fi cel scontat, prima dată, dar Jeanne, mai calmă, mai calmă, și repetă: „Sonia tocmai a plecat”. Sovăte înaintea de a adăuga: „Probabil că va ajunge la tine acasă”. Pe Roland i-l ar surprinde una ca asta, „Sonia nu are de ce să vină la ea acasă”. „Nu mînti”, spune Jeanne, și pisica îl fuge din mîna și o privește ofensată. „Nu era o minciună”, zice Roland, „Mă referam la ora, nu la faptul că vine sau nu vine. Sonia știe că mă deranjează vizitele și telefoanele la ora asta”. Opt sute cincizeci și patru de departe vocea. Patru sute șaisprezece. Treizeci și doi. Jeanne a închis ochii, așteptînd prima pauză pe care o va face această voce anonimă pentru a spune singurul lucru care a mai rămas de spus. Dacă Roland închide telefonul îi va mai rămîne vocea aceea care se aude pe fir, va putea să mai țină receptorul la ureche, afundîndu-se din ce în ce mai mult în canapea, mișcîndu-și pisica care s-a întins din nou spre ea, jucîndu-se cu flaconul de pastile, ascultînd cifrele pînă cînd și vocea aceea va oboși și nu-l va mai rămîne nimic, absolut nimic în afara receptorului care va începe să atîrne îngrozitor de greu între degetele ei, un lucru mort pe care va trebui să-l îndepărteze fără să-l privească. O sută patruzeci și cinci, spune vocea. Și de undeva de foarte departe, asemenea unui desen în miniatură, o voce care pare a fi a unei femei întinde întrebătoare două zgomete pe fir: „Gara de Nord?”. Reusește pentru a doua oară să se ferească de plasă, dar calculîndu-și greșit saltul înapoi alunecă într-o băltoacă din arenă. Cu o sforțare care face publicul să se ridice nehotărît în picioare, Marco respinge plasa cu spada în timp ce întinde bratul stîng și primește în scut zgomotoasă lovitură a tridentului. Proconsulul nu-și ascunde disprețul pentru gâlăgioasele comentarii ale lui Licas și-și întoarce capul spre Irene care nu s-a mișcat din loc. „Acum sau niciodată”, zice proconsulul, „Niciodată”, răs-

punde Irene. „Nu mai e cel de altădată, repetă Licas, și-l va mai da altă ocazie, e suficient să te uita la el”. Ținîndu-se la distanță, aproape imobil, Marco pare să-și fi dat seama de greșeala făcută; cu scutul ridicat deasupra capului privește fix plasa deja pregătită, tridentul ce oscilează amețitor la doi metri în fața ochilor săi. „Ai dreptate”, mare e aces; spune proconsulul, Pariasesi pe el, Irene? Ghezuit, gata să sară, Marco simte în piele. În adîncul ființei sale că mulțimea îl abandonează. Dacă ar fi un moment calm, ar putea să rupă nodul care-l paralizază, lantul învîșnă care pornește de undeva de foarte departe, fără ca el să poată să afle însă de unde, care intră în prezent asimilînd solicitările înțelese, promisiunile, promisiunea unei plăți extraordinare și totodată un vis cu un pește, și să-i apară acum, cînd deja nu mai e timp de nimic, însăși imaginea visului înaintea plasei care-i joacă în fața ochilor și care pare să atragă fiecare rază de soare filtrată prin oguri. Totul este lant, capatul înaintînd cu o violență amenințătoare care publicul o aplaudă, în vreme ce gîndurile se dă un pas înapoi pentru prima oară, Marco alge singura cale, confuzia și sudorea și mirosul singelui, și moartea în față, pe care trebuie s-o strivească, cineva care gîndește pentru el, dincolo de mască și surzătoare, cineva care i-a dorit cînd se afla deasupra tridentului să-l tragă în jos.

„Otrava, își spune Irene într-o bună zi o să găsească otrava, dar acum acceptă-i cupa cu vin, fiu tu cea mai tare, așteaptă să-ți vină rîndul”. Pauza pare să se prelungească, așa cum se prelungește spațiul acela nedefinit, unde revine intermitent vocea îndepărtată care repetă cifre, și în urmăria ei înaintea ei, umărul ei înaintea de a pleca, au însemnat mai mult decît cuvintele rostite. Dar era firesc ca Sonia să nu se mulțumească cu un mesaj cifrat, să vrea să-l spună ce simte, pe sleau, savurînd totul pînă la capăt. „Înteleg că-ți va fi foarte greu”, a repetat Sonia, „dar detest prefăcătoria și prefer să-ți spun adevărul. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Îmi pare rău că Sonia s-a grăbit, nu ea era cea care trebuia să-ți spună toate acestea. La naiba, n-o să înceteze de a vorbi”. Cinei sute patruzeci și șase, șase sute șazeci și doi, două sute optzeci și nouă. „Nu mă interesează dacă vine sau nu la tine acasă”, spune Jeanne, „acum nu mă mai interesează nimic”. În locul altei cifre urmează o lungă tăcere. „Ești acolo?”, întreabă Jeanne. „Da”, zice Roland lăsînd mucus de țigară pe scutul și căutînd să grăbească și mai puțin conic. „Ce nu pot să înțeleg...”, începe Jeanne. „Te rog”, spune Roland, „în cazurile astea nimeni nu înțelege mare lucru, draga mea, și-n plus nu cîștigă nimic dacă înțelegi. Î